

Knjižnica Makse Samsa
Ilirska Bistrica

LETNO POROČILO za leto 2025

*»Od vseh orodij, ki jih je človek iznašel, je knjiga najčudovitejše.
Vsa druga so podaljški telesa, knjiga pa je podaljšek spomina in domišljije.«*

(Jorge Luis Borges)

KAZALO

KAZALO TABEL	3
---------------------------	----------

UVOD	5
-------------------	----------

1. KRATKA PREDSTAVITEV ZAVODA	5
2. VODSTVO IN ORGANI KNJIŽNICE	6
3. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNUJEJO DELOVNO PODROČJE ZAVODA	7
3.1 ZAKONI	7
3.2 PODZAKONSKI PREDPISI	8
3.3 USTANOVITVENI IN INTERNI AKTI	8
4. DEJAVNOST ZAVODA	8
5. VIZIJA	9
6. POSLANSTVO	10
7. DOLGOROČNI CILJI	10

POGLED V LETO 2025	11
---------------------------------	-----------

1. PROSTOR IN INVESTICIJE	11
2. RAČUNALNIŠKA OPREMLJENOST	11
3. ODPRTOST	11
4. KNJIŽNIČNO GRADIVO	12
4.1 PRIRAST GRADIVA 2025	12
4.1.1 Prirast ENOT knjižničnega gradiva	13
4.1.2 Prirast NASLOVOV knjižničnega gradiva	13
4.1.3 Prirast neknižničnega gradiva na fizičnih nosilcih	14
4.1.4 Prirast knjižničnega gradiva od 2023 – 2025	14
4.2 ODPIS	15
4.3 TEMELJNA KNJIŽNIČNA ZALOGA	15
5. UPORABNIKI	15
5.1 ČLANSTVO	15
5.1.1 Novi člani	15
5.1.2 Aktivni člani	16
5.1.3 Delež vpisanih potencialnih uporabnikov	16
5.1.4 Članstvo v letih 2023 – 2025	17
6. IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	17
6.1 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA DOM	17
6.2 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V ČITALNICI	17
6.3 VSE SKUPAJ IZPOSOJENO KNJIŽNIČNO GRADIVO	18
6.4 MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA	18
7. OBISK	18
7.1 OBISK ZARADI IZPOSOJE IN PODALJŠANJA	18
7.2 OSTALI OBISK V KNJIŽNICI	19
7.2.1 Obisk dogodkov in prireditev knjižnice	19
7.2.2 Uporaba računalnika in dostop do interneta	20
7.2.3 Fotokopiranje in tiskanje	20
7.2.4 Obisk spletne strani, družabnih omrežij (Facebook) in YouTube kanala knjižnice	21
7.2.5 Uporaba elektronski virov	21
7.3 PRIMERJAVA MED OBISKOM IN IZPOSOJO GRADIVA NA DOM ZA LETO 2021-2025	22
8. KNJIŽNA IN KNJIŽNIČNA VZGOJA	22
8.1 DEJAVNOSTI ZA ODRASLE	22
8.1.1 Dogodki v knjižnici	22
8.1.2 Bibliopedagoške ure za odrasle	24
8.1.3 Projekti za odrasle	24
8.1.4 Priložnostne razstave	26

8.1.5 Bralna značka za odrasle Primorci beremo	27
8.1.6 Bralne ure	27
8.1.7 Premične zbirke	28
8.2 DEJAVNOSTI ZA MLADINO.....	28
8.2.1 Prireditve za mladino	28
8.2.2 Bibliopedagoške ure	29
8.2.3 Ure pravljic.....	29
8.2.4 Projekti in ostale dejavnosti v knjižnici	29
8.2.5 Počitniška bralna značka »Bralni metulj«	32
8.2.6 Priložnostne razstave	32
9. DOMOZNANSKI ODDELEK.....	34
10. BIBLIOBUS OSREDNJE KNJIŽNICE SREČKA VILHARJA KOPER.....	35
11. STROKOVNO DELO IN KNJIŽNIČNI DELAVCI.....	35
11.1 KNJIŽNIČNI DELAVCI.....	35
11.2 IZOBRAŽEVANJE KNJIŽNIČNIH DELAVCEV	36
11.3 STROKOVNO DELO	37
11.4 INVENTURA	37
12. REALIZACIJA PLANA.....	38

KAZALO TABEL

Tabela 1: Prijava na razpise	11
Tabela 2: Primerjava odprtosti knjižnice 2023 -2025.....	12
Tabela 3: Prirast enot knjižničnega gradiva po načinu nabave	13
Tabela 4: Prirast enot po namembnosti in vrsti gradiva	13
Tabela 5: Prirast naslovov knjižničnega gradiva po načinu nabave	13
Tabela 6: Prirast naslovov po namembnosti in vrsti gradiva	14
Tabela 7: Prirast neknjižnega gradiva po enotah in naslovih.....	14
Tabela 8: Primerjava prirasta knjižničnega gradiva od 2023 – 2025	14
Tabela 9: Odpis knjižničnega gradiva po namembnosti in vrsti gradiva	15
Tabela 10: Temeljna knjižna zaloga gradiva na dan 31.12.2025	15
Tabela 11: Novo vpisani člani leta 2025.....	16
Tabela 12: Aktivni člani v letu 2025.....	16
Tabela 13: Delež vpisanih potencialnih uporabnikov	16
Tabela 14: Primerjava članov knjižnice od 2023 do 2025.....	17
Tabela 15: Izposoja knjižničnega gradiva na dom.....	17
Tabela 16: Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici po oddelkih.....	18
Tabela 17: Izposoja vsega knjižničnega gradiva v letu 2024	18
Tabela 18: Obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanja gradiva	19

Tabela 19: Ostali obisk uporabnikov v knjižnici	19
Tabela 20: Skupaj obisk v knjižnici v letu 2024	19
Tabela 21: Vrste dogodkov in število prireditev v letu 2025 v knjižnici	20
Tabela 22: Skupaj število obiskovalcev prireditev knjižnice.....	20
Tabela 23: Primerjava med obiskom in izposoja gradiva na dom za leto 2021 – 2025	22
Tabela 24: Prirast domoznanskega gradiva v letu 2025	34
Tabela 25: Struktura delovnih mest.....	35
Tabela 26: Leto 2025 v primerjavi z letoma 2023 in 2024	38
Tabela 27: Merljivi kazalci - triletno povprečje.....	39
Tabela 28: Obisk in izposoja knjižničnega gradiva	39

UVOD

Poslovno poročilo, ki je del letnega poročila, pripravlja mag. Damijana Hrabar, direktorica in bibliotekarja Alan Rener in Ana Kalister Leskovar. V nadaljevanju sledijo splošni podatki o zavodu, pravna ureditev in organiziranost zavoda, kadrovska struktura, poročilo o doseženih ciljih in rezultatih z odmiki od plana ter poročilo o drugih dosežkih pri poslovanju v proučevanem obdobju. Poročilo je pripravljeno z namenom preglednega in enotnega prikaza poslovanja ter strokovnega dela knjižnice. Podatki so zbrani iz programa dela za leto 2025, letnih statistik, sistema COBISS ter internih evidenc knjižnice. Predstavljeni so na način, ki omogoča jasno razumevanje doseženih rezultatov ter predstavlja ustrezno izhodišče za spremljanje razvoja knjižnice v prihodnjih letih.

Pri pripravi poročila so bili uporabljeni podatki:

- iz programa dela za leto 2025,
- iz letnih statistik,
- uporabi knjižničnega gradiva,
- številu izposojenih enot,
- načinu, vrstah in oblikah pridobljenega gradiva,
- dodatnih dejavnostih in aktivnostih knjižnice,
- iz Strokovnih standardov in priporočil za splošne knjižnice v Sloveniji.

1. KRATKA PREDSTAVITEV ZAVODA

Knjižnica Makse Samsa je osrednja splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za 13.255 prebivalcev (SURs, januar 2025), ki živijo na področju Občine Ilirska Bistrica. Knjižnica zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva, informacijskih virov ter izvaja kulturne, izobraževalne in informacijske dejavnosti za vse starostne in družbene skupine v lokalnem okolju.

Knjižnično mrežo poleg osrednje splošne knjižnice sestavljajo premične zbirke v Domu starejših občanov, na Snežniku, Sviščakih, Mašunu, v Moščenički Dragi (Hrvaška), v Solnem mlinu v restavraciji Škorpiljon, v Gimnaziji Ilirska Bistrica ter v vrtcih v Jelšanah, Podgradu, Knežaku in na Pregarjah. Pomemben del knjižnične mreže predstavlja tudi potujoča knjižnica Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, ki enkrat mesečno obiskuje sedem krajev z osmimi postajališči v Brkinih.

Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica je bila kot samostojni zavod uradno registrirana leta 1964.

OSNOVNI PODATKI O ZAVODU

Naziv zavoda: Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica

Skrajšano ime zavoda: KMS

Sedež: Trg Maršala Tita 2, 6250 Ilirska Bistrica

Matična številka: 5051860

Davčna številka: 57869197

Transakcijski račun: 01238-6030370848 (RUJP Postojna)

 Telefon: 05 714 41 18

 E-naslov: sikilb@knjiznica-ilb.si

 Spletna stran: www.knjiznica-ilb.si

Kulturno in posvetno življenje v Ilirski Bistrici ima bogato tradicijo, ki sega v leto 1864, ko je bila ustanovljena Čitalnica v Ilirski Bistrici, dvanajsta po vrsti v Sloveniji, v okviru katere je delovala tudi skromna knjižnica. Po koncu prve svetovne vojne je delovanje Čitalnice ponovno zaživelo, a je bila leta 1925 razpuščena, njen arhiv in knjižno gradivo pa porazgubljena ali uničena.

Po drugi svetovni vojni segajo začetki knjižničarstva v leto 1950, ko je v občini delovalo enajst ljudskih knjižnic s skupno 2.558 enotami gradiva. V obdobju med letoma 1950 in 1957 je knjižnica delovala pod okriljem kulturno-umetniškega društva »Svoboda« ter se večkrat selila po različnih lokacijah v mestu. Leta 1960 je bila ustanovljena Ljudska knjižnica v Ilirski Bistrici, ki je bila leta 1964 preimenovana v Matično knjižnico in istega leta registrirana kot samostojna knjižnica.

Zaradi rasti knjižničnega fonda in prostorske stiske se je knjižnica v naslednjih letih večkrat selila. Leta 1982 je pridobila prostore v pritličju Šketove hiše na Trgu Maršala Tita, kjer je imela na voljo 200 m² prostorov in 24.491 knjig. 13. julija 1985 je bila Matična knjižnica preimenovana v Knjižnico Makse Samsa, po domači pesnici Maksi Samsa.

Knjižnico sta sprva vodili ravnateljici Darinka Žbogar in Manica Klemenc, leta 1994 pa je ravnateljstvo prevzela Damijana Hrabar, ki je posebno pozornost namenila reševanju prostorske stiske. Leta 2001 sta Občina Ilirska Bistrica in Ministrstvo za kulturo s finančnimi sredstvi omogočila obnovo in dograditev knjižnice, ki danes deluje v sodobno zasnovanih prostorih z 1.000 m² površine. Načrte za prenovo je izdelal domači arhitekt Leon Belušič.

Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica je javni zavod, katerega ustanoviteljica in lastnica je Občina Ilirska Bistrica.

Knjižnica predstavlja osrednjo profesionalno kulturno ustanovo v občini, ki s svojimi storitvami in programi pomembno bogati kulturno, izobraževalno in družbeno življenje lokalne skupnosti.

Knjižnico vodi in zastopa direktorica **mag. Damijana Hrabar**.

2. VODSTVO IN ORGANI KNJIŽNICE

VODSTVO KNJIŽNICE

Knjižnico Makse Samsa Ilirska Bistrica vodi in zastopa direktorica mag. Damijana Hrabar, ki je odgovorna za zakonito in strokovno delovanje zavoda ter za izvajanje programa dela v skladu z veljavno zakonodajo in sprejetimi akti.

SVET KNJIŽNICE

Svet knjižnice je najvišji organ upravljanja zavoda in šteje sedem članov.

Svet knjižnice sestavljajo:

- **štirje člani, predstavniki ustanovitelja – Občine Ilirska Bistrica:**
Ester Juriševič – predsednica,
Alenka Pirih Rosa,
Zoran Valenčič,
Simon Vičič;

- **dve članici, predstavnici zaposlenih:**
Vlasta Kirn,
Ana Kalister Leskovar namestnica predsednice;
- **ena članica, predstavnica uporabnikov**
Slavica Smrdel.

V tej sestavi je bil Svet zavoda imenovan 9. oktobra 2025 za dobo petih let.

Svet zavoda ima naslednje naloge :

- nadzira zakonitost dela in poslovanja javnega zavoda,
- spremlja, analizira in ocenjuje delovanje knjižnice,
- predlaga ustanoviteljici revizijo poslovanja knjižnice, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor ustanoviteljice,
- ocenjuje delo direktorja,
- daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskega načrtu, načrtu nabav, zavodski kolektivni pogodbi in drugim aktom, ki urejajo pomembna vprašanja v zvezi z delovanjem knjižnice, ter nadzira njihovo izvajanje,
- daje soglasje k cenam javnih kulturnih dobrin,
- razpisuje, imenuje in razrešuje direktorja knjižnice,
- sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem,
- razpisuje volitve predstavnikov delavcev v svet zavoda,
- opravlja druge naloge določene z zakonom in tem odlokom.

Delo je bilo načrtovano v skladu s programom, ki ga je dne 25. februarja 2025 prejel Svet knjižnice.

Svet knjižnice je v letu 2025 imel šest korespondenčnih sej v prejšnji sestavi Sveta zavoda ter eno ustanovno in eno korespondenčno sejo v novi sestavi Sveta zavoda.

3. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNUJEJO DELOVNO PODROČJE ZAVODA

Delovanje Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica temelji na veljavni zakonodaji, podzakonskih predpisih ter ustanovitvenih in internih aktih zavoda. Ti določajo izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, organizacijo dela, pravice in obveznosti zaposlenih ter način poslovanja zavoda. [T1]

3.1 ZAKONI

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS 96/2002 in spremembe)
- Zakon o knjižničarstvu (UL RS 87/2001, 96/2002,)
- Zakon o zavodih (UL RS 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94 – odločba US, 8/96, 36/00 in spremembe)
- Zakon o višini stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov
- Zakon o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač

- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (UL RS, št. 95-07-uradno prečiščeno besedilo, 17/07, 58/08 in 80/08)
- Zakon o javnih naročilih
- Zakon o varstvu osebnih podatkov

3.2 PODZAKONSKI PREDPISI

- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS(UL RS 45/94 in spremembe)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS 29/03)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (UL RS 28/23)
- Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture (UL RS 41/94 in spremembe)
- Pravilnik o merilih za ugotavljanje delovne uspešnosti direktorjev s področja kulture (UL RS 7/2009)
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028) (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2018)
- Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva (NUK, 13.6.2003)

3.3 USTANOVITVENI IN INTERNI AKTI

- Odlok o ustanovitvi zavoda Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica (Uradne objave Snežnik, št. 7/2003).
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Makse Samsa
- Sistemizacija delovnih mest Knjižnice Makse Samsa
- Pravilnik o kriterijih in merilih za ugotavljanje delovne uspešnosti
- Pravilnik za oddajo javnih naročil male vrednosti v Knjižnici Makse Samsa
- Požarni red
- Pravilnik o zavarovanju osebnih podatkov
- Pravilnik o računovodstvu
- Pravilnik o blagajniškem poslovanju

4. DEJAVNOST ZAVODA

Dejavnost zavoda je opredeljena v Odloku o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica (Uradne objave Snežnik, št. 7/2003). Zakon o knjižničarstvu določa izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe v javnem interesu.[T2]

Dejavnost knjižnice, ki jo opravlja v javnem interesu, kot javno službo je da:

- zbira, obdeluje, hrani in posreduje knjižnično gradivo,
- zagotavlja dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izposoja knjižnično gradivo, svetuje, pomaga pri njegovi izbiri in uporabi,
- izdeluje knjižnične kataloge, podatkovne zbirke in druge informacijske vire,
- posreduje bibliografske in druge informacijske proizvode in storitve, sodeluje v medknjižnični izposoji in pri posredovanju informacij,
- pridobiva in izobražuje uporabnike,

- informacijsko opismenjuje,
- varuje knjižnično gradivo, ki je kulturni spomenik,
- opravlja drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- za uporabnike s posebnimi potrebami organizira druge oblike posredovanja knjižničnega gradiva (izposoja na domu, izposoja po pošti in drugo),
- izdaja kataloge, bibliografije in druge strokovne publikacije o knjižničnem gradivu,
- utrjuje in razvija strokovnost, organiziranost, povezanost in enotnost knjižnične dejavnosti in knjižničarske stroke,
- izvaja bibliografska, informacijska, dokumentacijska in komunikacijska dela, namenjena javnosti,
- sodeluje v vse življenjskem učenju,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo,
- prireja predavanja, tečaje, seminarje, strokovna posvetovanja, simpozije,
- vzdržuje stike s sorodnimi knjižnicami doma in v tujini,
- izmenjuje knjižnične prireditve in razstave,
- pripravlja in izdeluje vse vrste publikacij v knjižni in neknjižni obliki,
- prodaja umetniške izdelke,
- izvaja temeljne raziskave na področju teorije in prakse knjižničarstva,
- v okviru domoznanske dejavnosti izvaja temeljne raziskave na področju družboslovja in humanistike.

•

5. VIZIJA

Naša knjižnica predstavlja bogat kulturni hram, kjer združujemo ljudi, znanje, tehnologijo in zabavo. Poseben poudarek dajemo delu z mladimi bralci, saj se zavedamo, da jih s knjižnično vzgojo oblikujemo, da postanejo razgledani občani, bodoči znanstveniki, modreci ali pa prijetni sogovorniki, ki bodo s svojim zgledom vzor v lokalni skupnosti in državi nasploh.

Z željo, da okrepimo svojo vlogo kulturnega in informacijskega središča bomo tudi v prihodnje sledili razvoju na področju naše dejavnosti, bogatili našo ponudbo in si prizadevali, da tudi knjižnica pripomore h kakovostnejšemu življenju v našem okolju.

Za dobrobit lokalnega in širšega okolja si prizadevamo:

- ostati uporabnikom prijazna in domača knjižnica ter obenem multikulturno, multimedijsko in informacijsko središče;
- vzdrževati, ohranjati in širiti temeljno knjižnično zbirko ter omogočati bralcem prost pristop pri izbiri knjižničnega gradiva;
- ustvarjalno se odzivati na spremembe v okolju in na zahteve ter želje uporabnikov.

6. POSLANSTVO

Knjižnica Makse Samsa je osrednja splošna knjižnica, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za prebivalce, ki živijo na področju Občine Ilirska Bistrica in tudi širše. Naše temeljno poslanstvo je nakup, obdelava, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva na vseh različnih medijih in nudenje storitev vsem starostnim in družbenim skupinam v svojem okolju. Knjižnica predstavlja srce mesta in je center kulturnega dogajanja in deluje po principu čim več storitev in informacij v najkrajšem možnem času za vse strukture naših uporabnikov. Imamo prijetne prostore za preživljanje prostega časa, za druženje in klepet ob dobri knjigi, za srečanja z raznimi ustvarjalci in za popestritev kulturnega življenja.

7. DOLGOROČNI CILJI

Splošni cilj - povečati dostopnost in kakovost knjižničnih storitev. Predvsem pa želimo:

- razvijati bralno kulturo med vsemi občani našega kraja,
- povečati število aktivnih članov,
- presegati minimalni letni nakup knjižničnega gradiva,
- prirejati literarne večere, razstave, potopisna predavanja, bibliopedagoške ure za osnovnošolce in srednješolce,
- biti uporabnikom prijazna knjižnica, kjer je možno prejeti informacije na vseh medijih v najkrajšem možnem času.

Cilji razvoja knjižnične dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica in s tem prvenstveno naloga Knjižnice Makse Samsa pa je, ob izpolnjevanju normativov in standardov, upoštevanju zahtev uporabnikov in povezovanju vseh knjižnic v občini, v enoten občinski knjižnično informacijski sistem, omogočiti pokritost celotnega ozemlja in zajetost celotnega prebivalstva ilirskobistriške občine s knjižnično dejavnostjo, kar pomeni slehernemu občanu enake možnosti dostopa do knjižničnega gradiva, kot sredstva zadovoljevanja izobraževalnih, informacijskih in kulturnih potreb občanov.

POGLED V LETO 2025

1. PROSTOR IN INVESTICIJE

Knjižnica Makse Samsa razpolaga s 1015 m² površin, od tega je 765 m² knjižničnih površin. V letu 2025 so bila na južnem pročelju knjižnice izvedena obnovitvena dela, namenjena sanaciji poškodb na obeh terasah in fasadi. Z izvedbo del je bilo preprečeno nadaljnje zamakanje in širjenje vlage v knjižnične prostore, kar je prispevalo k izboljšanju pogojev za izvajanje knjižnične dejavnosti.

Financiranje obnovitvenih del je zagotovila Občina Ilirska Bistrica. Del sredstev je bil pridobljen iz proračuna Ministrstva za kulturo Republike Slovenije na podlagi javnega razpisa, knjižnica pa je za ta namen prispevala 6.048,72 EUR lastnih sredstev. Skupna vrednost projekta je znašala 58.464 EUR z vključenim DDV, pri čemer je delež sofinanciranja Ministrstva za kulturo znašal 19.786,00 EUR.

Poleg sanacijskih posegov so bila v letu 2025 izvedena tudi nujna vzdrževalna dela, namenjena ohranjanju ustreznega stanja prostorov in zagotavljanju nemotenega delovanja knjižnice.

[Tabela 1: Prijava na razpise [TR3]]

Razpis, število prijavljenih/uspešnih projektov	1
Ministrstvo za kulturo - nakup gradiva	21.512,00 €
Občina :	
- za nakup gradiva	44.325,00€
- nakup računalniške opreme	2.800,00€
- nakup polic	5.500,00€
SKUPAJ	74.137,00 €

2. RAČUNALNIŠKA OPREMLJENOST

Uporabnikom je v knjižnici na voljo šest osebnih računalnikov z dostopom do interneta. Za potrebe tiskanja je uporabnikom na voljo en tiskalnik. Zaposleni pri svojem delu uporabljajo osem osebnih računalnikov z dostopom do interneta, šest prenosnih računalnikov, deset tiskalnikov ter šest čitalcev črtne kode.

3. ODPRTOST

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic določa obratovalni čas za osrednjo knjižnico osem ur dnevno pet dni v tednu, ter v soboto pet ur. Knjižnica Makse Samsa je tedensko odprta 54 ur (julija in avgusta 40 ur), z odštetimi prazniki je bila odprta 2.542 ur. Premične zbirke so tedensko odprte najmanj štiri ure, kar znese 1.760 ur, koprski bibliobus pa 40 ur letno. Skupaj je bila knjižnica za uporabnike v letu 2025 **odprta 4.342 ur** (327 ur/1.000 prebivalcev oz. 0,33 ur na prebivalca).

Zaradi redne izvedbe inventure knjižničnega gradiva je bila knjižnica v času od 1. do 4. oktobra 2025 zaprta.

Tabela 2: Primerjava odprtosti knjižnice 2023 -2025

	2023	2024	2025
število ur letno	3.495	3985	4.342
ur/1000 prebivalcev	261	299	327

4. KNJIŽNIČNO GRADIVO

Knjižnično gradivo Knjižnica Makse Samsa pridobiva z nakupom in darovi. Nakup gradiva je za knjižnico edini način, s katerim si zagotavlja izgradnjo kvalitetne knjižnične zbirke v skladu s svojo nabavno politiko. Vendar je letni obseg nakupa novega gradiva odvisen od finančnih sredstev, ki jih knjižnica pridobi za te namene.

Knjižnica si vsako leto pripravi načrt, iz katerega je razvidna vsebinska in količinska nabavna politika. Pri nakupu gradiva knjižnica smiselno dopolnjuje svoj fond, ga ohranja aktualnega, ga prilagaja potrebam in željam uporabnikom ter ciljem kulturne politike (spodbujanje bralne kulture, večanju informacijske pismenosti in vseživljenjskemu izobraževanju). Nabavna politika Knjižnice Makse Samsa za leto 2024 izhaja iz strokovnih standardov, zakonodaje in nacionalnega programa za kulturo, ki se nanašajo na izgradnjo zbirke (Zakon o knjižničarstvu, Pravilnik o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe, 2003; Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028) in sicer:

- letni prirast najmanj 250 izvodov knjig na 1.000 prebivalcev,
- letni prirast najmanj 25 izvodov neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev,
- najmanj 100 naslovov tekoče naročenih serijskih publikacij letno,
- letni prirast 50 % naslovov strokovnega, ter 50 % naslovov leposlovnega gradiva,
- letni prirast 30 % naslovov gradiva za mladino, ter 70 % naslovov gradiva za odrasle,
- v skladu z nacionalnim programom za kulturo knjižnica kupi najmanj 15 % naslovov publikacij v javnem interesu z aktualnega seznama subvencioniranih publikacij, katerih izdajo finančno podpre Javna agencija za knjigo,
- v nakup gradiva knjižnica vključi izdaje vsaj 50 slovenskih založb.

4.1 PRIRAST GRADIVA 2025

Nakup knjižničnega gradiva v letu 2025 je bil izveden v skladu s prejetimi sredstvi za nakup gradiva ter v skladu z nabavno politiko Knjižnice Makse Samsa. Pri načrtovanju in izvedbi nabave je knjižnica upoštevala veljavna strokovna priporočila in standarde za splošne knjižnice ter potrebe uporabnikov.

Za leto 2025 je bil načrtovan nakup 3.059 enot knjižničnega gradiva. Dejanski nakup je obsegal 3.229 enot knjižničnega gradiva, skupaj z darovi pa je prirast znašal 3.335 enot knjižničnega gradiva.

Sredstva za nakup gradiva so bila v letu 2025 zagotovljena iz naslednjih virov:

- Proračun Občine Ilirska Bistrica v višini 44.325,00 EUR,

- sredstva Ministrstva za kulturo v višini 21.512,00 EUR,
- lastni prihodki knjižnice v višini 12.183,35 EUR.

Z lastnimi prihodki knjižnice, ki so v letu 2025 bili namenjeni sofinanciranju nakupa knjižničnega gradiva smo našim uporabnikom omogočili kvalitetno in raznoliko izposojanje gradiva.

Skupaj je knjižnica za nakup knjižničnega gradiva v letu 2025 namenila 78.020,35 EUR.

Poleg knjižničnega gradiva v fizični obliki je knjižnica v letu 2025 kupila 92 naslovov zvočnih knjig Audibook ter uporabnikom zagotovila dostop izposojanje elektronskih knjig prek portala COBISS Ela.

Za elektronske vire je knjižnica v letu 2025 namenila 2.336,59 EUR, in sicer:

- 2.336,59 EUR iz sredstev Ministrstva za kulturo,
- 0,00 EUR iz sredstev Občine Ilirska Bistrica,
- 0,00 EUR iz lastnih sredstev knjižnice.

4.1.1 Prirast ENOT knjižničnega gradiva

a) po načinu nabave

a) po načinu nabave

Tabela 3: Prirast enot knjižničnega gradiva po načinu nabave

	nakup	dar	skupaj
knjige	3.150	62	3.212
serijske publikacije	71	32	103
neknjižno gradivo	16	4	20
SKUPAJ	3.237	98	3.335

V letu 2025 smo imeli 3.335 enot prirasta knjižničnega gradiva.

b) po namembnosti in vrsti gradiva

Tabela 4: Prirast enot po namembnosti in vrsti gradiva

	knjige	serijske	neknjižno	skupaj
odrasli	1.821	99	10	1.930
mladina	1.391	4	10	1.405
SKUPAJ	3.212	103	20	3.335

4.1.2 Prirast NASLOVOV knjižničnega gradiva

a) po načinu nabave

Tabela 5: Prirast naslovov knjižničnega gradiva po načinu nabave

	nakup	dar	skupaj
knjige	2.103	45	2.146

serijske publikacije	70	29	99
neknjižno gradivo	12	4	16
SKUPAJ	2.183	78	2.259

*Knjižno gradivo ima lahko neknjižne priloge, oziroma je lahko enota v naslovu dar in nakup, zato se pri vmesnih prikazih statističnih podatkov upošteva večkrat. V skupnem seštevku naslovov pa se upošteva samo enkrat.

V letu 2025 smo pridobili 2.259 naslovov knjižničnega gradiva.

b) po namembnosti in vrsti gradiva

Tabela 6: Prirast naslovov po namembnosti in vrsti gradiva

	knjige	serijske	neknjižno	skupaj
odrasli	1.396	95	10	1.500
mladina	754	4	6	763
SKUPAJ	2.146	99	16	2.259

*Knjižno gradivo ima lahko neknjižne priloge, oziroma je lahko enota v naslovu dar in nakup, zato se pri vmesnih prikazih statističnih podatkov upošteva večkrat. V skupnem seštevku naslovov pa se upošteva samo enkrat.

4.1.3 Prirast neknjižnega gradiva na fizičnih nosilcih

Prirast neknjižnega gradiva na fizičnih nosilcih je bil v letu 2025 enak po naslovih

Tabela 7: Prirast neknjižnega gradiva po enotah in naslovih

	rokopisno grad.	kartog. gradivo	slikovno gradivo	video gradivo	zvočni posnetki	predmeti	večrvst. gradivo	skupaj
ODRASLI	1	2	2	4	1	0	0	10
MLADINA	0	0	1	2	0	4	3	10
SKUPAJ	1	2	3	6	1	4	3	20

4.1.4 Prirast knjižničnega gradiva od 2023 – 2025

Tabela 8: Primerjava prirasta knjižničnega gradiva od 2023 – 2025

	2023		2024		2025	
	vse	nakup	vse	nakup	vse	nakup
število enot	3.354	3.118	3.257	2.967	3.335	3.237
% / preteklo leto	102%	103,96%	97,10%	95,15%	102,39%	109,10%

4.2 ODPIS

Odpisano gradivo je knjižnično gradivo, ki je bilo trajno odstranjeno iz knjižnične zbirke in izbrisano iz javnega kataloga. V letu 2025 smo v okviru rednega odpisa iz knjižnične zbirke odpisali 1.361 enot knjižničnega gradiva. Odpis je bil izveden v skladu z Navodili za izločanje in odpis knjižničnega gradiva ter zajemal dotrajano ali zastarelo gradivo.

Odpis predstavlja 1,03 % temeljne zaloge knjižničnega gradiva iz leta 2025 (stanje na dan 31.12.2025: 132.652 enot).

Tabela 9: Odpis knjižničnega gradiva po namembnosti in vrsti gradiva

2025	knjige	serijske	neknjižno	SKUPAJ
odrasli	140	42	36	218
mladina	1.116	0	27	1.143
SKUPAJ	1.256	42	63	1.361

4.3 TEMELJNA KNJIŽNIČNA ZALOGA

Splošna knjižnica ima ustrezen obseg gradiva, če ima v osrednji, krajevnih in potujoči knjižnici skupaj najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svojega območja in v okviru tega najmanj 0,3 enote neknjižnega gradiva na prebivalca ter omogoča dostop do elektronskih virov (11. čl. Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe).

Ob koncu leta 2025 smo imeli v knjižnici 132.652 enot knjižničnega gradiva ali 10 enot na prebivalca (po podatkih SURS: januar 2025, Občina Ilirska Bistrica 13.255 prebivalcev) v občini. V okviru tega ima knjižnica 8.837 enot neknjižnega gradiva, kar znaša 0,6 enot na prebivalca.

TKZ 2024 + PRIRAST 2025 – ODPIS 2025 +/- najdeno oz. prerazporejeno gradivo = TEMELJNA KNJIŽNIČNA ZALOGA 2025

130.680 + 3.335 – 1.361 – 2 = 132.652 enot knjižničnega gradiva

Tabela 10: Temeljna knjižna zaloga gradiva na dan 31.12.2025

2025	knjige	serijske p.	neknjižno g.	SKUPAJ
odrasli	77.519	1.866	6.338	85.723
mladina	44.105	325	2.499	46.929
SKUPAJ	121.624	2.191	8.837	132.652

5. UPORABNIKI

5.1 ČLANSTVO

5.1.1 Novi člani

V letu 2025 se je v knjižnico vpisalo 248 novih članov. Med njimi prevladujejo predšolski in šolski otroci, zaposleni uporabniki ter upokojenci. Najmanj se je na novo vpisalo srednješolcev in študentov, ter brezposelnih oseb.

Tabela 11: Novo vpisani člani leta 2025

2025	mladina	odrasli	skupaj
knjižnica	135	91	226
bibliobus	0	22	22
SKUPAJ	135	113	248

5.1.2 Aktivni člani

Knjižnica kot aktivnega člana šteje tiste uporabnike, ki so v poročevalskem obdobju vsaj enkrat obiskali knjižnico oziroma uporabili njene informacijske vire, storitve ali opremo.

Tabela 12: Aktivni člani v letu 2025

2025	mladina	odrasli	skupaj
knjižnica	942	1.931	2.873
premične zbirke	101	450	551
bibliobus	53	28	81
SKUPAJ	1.096	2.409	3.505

Število dejanskih uporabnikov knjižnice presega število evidentiranih aktivnih članov, saj se v praksi knjižnično gradivo pogosto izposoja z eno knjižnično izkaznico za več družinskih članov.

Tudi v letu 2025 so premične zbirke pomembno dopolnjevale redno knjižnično ponudbo in omogočale dostop do knjižničnega gradiva uporabnikom v ustanovah ter drugih okoljih izven sedeža knjižnice. Podatki temeljijo na evidentiranih izposojah in strokovni oceni obsega posameznih lokacij. Zaradi specifičnega načina izposoje, ki pri premičnih zbirkah pogosto poteka kolektivno oziroma ni vezano na individualno članstvo, so ti podatki interpretirani orientacijsko in niso neposredno primerljivi s podatki o članstvu v osrednji knjižnici.

5.1.3 Delež vpisanih potencialnih uporabnikov

Potencialni uporabniki knjižnice so prebivalci Občine Ilirska Bistrica, za katere je bila knjižnica ustanovljena z namenom zagotavljanja dostopa do informacijskih virov in knjižničnih storitev. Pri izračunu deleža vpisanih potencialnih uporabnikov se upošteva število prebivalcev občine po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije.

Tabela 13: Delež vpisanih potencialnih uporabnikov

2025	prebivalstvo*	potencialni uporabniki	aktivni člani	Delež preb. akt. člani
Ilirska Bistrica	mladina	1.707	1.096	64,21 %
*(SURS 1.1.2025)	odrasli	11.548	2.309	19,99 %
	SKUPAJ	13.255	3.505	26,44 %

V letu 2025 smo izbrisali 8 aktivnih članov knjižnice.

5.1.4 Članstvo v letih 2023 – 2025

Tabela 14: Primerjava članov knjižnice od 2023 do 2025

	2023	2024	2025	Odstotki
novi člani	249	234	248	105,98%
aktivni člani	3.706	3.903	3.505	89,80%

6. IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

6.1 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA NA DOM

Navedeni obseg izposoje gradiva je bil izmerjen v sistemu COBISS (v knjižnici in bibliobusu), in sicer so bile upoštevane vse transakcije, ki so se izvedle preko tega sistema (izposoja gradiva na dom in podaljšanje). V izposoji gradiva na dom so upoštevani tudi podatki o izposoji v premičnih zbirkah, ki se ne beleži v COBISS-u.

Tabela 15: Izposoja knjižničnega gradiva na dom

2025	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
knjižnica	119.338	4.825	2.406	126.569
premične zbirke	18.510	2.969	435	21.914
bibliobus*	1.252	0	0	1.252
SKUPAJ	139.100	7.794	2.841	149.735

*V podatkih iz bibliobusa ni razvidno, katere vrste gradiva, se je izposojalo.

6.2 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V ČITALNICI

Pri izposoji knjižničnega gradiva v čitalnico upoštevamo gradivo (revije, časopise, knjige, referenčno gradivo), katero so uporabniki pregledovali in uporabljali v prostorih knjižnice. Izposojeno gradivo v čitalnico je bilo evidentirano preko sistema COBISS in po ročni evidenci strokovnih delavk knjižnice.

Tabela 16: Izposoja knjižničnega gradiva v čitalnici po oddelkih

2025	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
čitalnica	587	15.660	313	16.560
domozn. odd.	121	156	1.579	1.856
SKUPAJ	708	15.816	1.892	18.416

6.3 VSE SKUPAJ IZPOSOJENO KNJIŽNIČNO GRADIVO

Tabela 17: Izposoja vsega knjižničnega gradiva v letu 2025

Stolpec1	knjige	serijske publ.	neknjižno gr.	SKUPAJ
Izposoja na dom	139.100	7.794	2.841	149.735
Izposoja v čitalnico	708	15.816	1.892	18.416
SKUPAJ	139.808	23.610	4.733	168.151

V letu 2025 smo pri izposoji gradiva na dom v primerjavi z letom 2024 zabeležili za 3,6 % več izposojenih enot gradiva.

6.4 MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA

V letu 2025 smo si iz drugih knjižnic za naše člane izposodili **145** monografskih publikaciji in naročili **2** članka. Naša knjižnica pa je v druge knjižnice izposodila **175** monografskih publikacij. Tudi v letu 2025 smo našim uporabnikom omogočili uporabo medknjižnične izposoje preko sistema COBISS/OPAC z uporabo aplikacije Moja knjižnica.

7. OBISK

7.1 OBISK ZARADI IZPOSOJE IN PODALJŠANJA

Navedeni obisk za knjižnico in bibliobus je bil izmerjen v sistemu COBISS, in sicer so bile upoštevane vse transakcije (izposoja gradiva, vračilo gradiva, podaljšanje izposoje, plačila pri blagajni). V podatke v tabeli pa ni vštet obisk, pri katerem ni prišlo do nobene transakcije v sistemu COBISS, torej niso všteti obiski uporabnikov, ki so gradivo samo iskali in si niso ničesar izposodili,

ki so iskali samo informacije... Upoštevan pa je obisk uporabnikov, kateri so si izposodili gradivo v premičnih zbirkah knjižnice.

Tabela 18: Obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanja gradiva ...

2025	ODRASLI	MLADINA	SKUPAJ
knjižnica	50.756	12.579	63.335
premične zbirke	5.746	1.499	7.245
bibliobus	341	184	525
SKUPAJ	56.843	14.262	71.105

7.2 OSTALI OBISK V KNJIŽNICI

Pri ostalem obisku v knjižnici so všeti obiski uporabnikov, ki so knjižnico obiskali za uporabo gradiva v čitalniških prostorih knjižnice, zaradi uporabe računalnika oz. interneta v knjižnici, zaradi obiska prireditve oz. drugih dogodkov (obiski vrtcev, šol, izobraževanj ...) ter uporabnikov, kateri so iskali različne referenčne informacije v knjižnici. Upoštevali smo tudi virtualni obisk prireditve oz. dogodkov objavljenih na spletni strani Youtub-a knjižnice.

Tabela 19: Ostali obisk uporabnikov v knjižnici

	odrasli	mladina	skupaj
čitalnica	8.736	3.120	11.856
prireditve	12.603	7.125	19.728
uporaba interneta	352	39	391
referenčne informacije	16.530	4.453	20.983
SKUPAJ	38.221	14.737	52.958
prireditve (virtualni obisk)			2.181
SKUPAJ OBISK KNJIŽNICE			55.139

Tabela 20: Skupaj obisk v knjižnici v letu 2024

Stolpec1	odrasli	mladina	skupaj
IZPOSOJA	56.843	14.262	71.105
OST.OBISK	38.221	14.737	52.958
skupaj obisk v knjižnici	95.064	28.999	124.063
virtualni obisk (Youtube)			2.181
SKUPAJ OBISK KNJIŽNICE			126.244

7.2.1 Obisk dogodkov in prireditve knjižnice

V letu 2025 je knjižnica za svoje uporabnike pripravila oz. izvajala dogodke in prireditve v knjižnici, ter objavljala video pravlјice tudi na Youtube kanalu knjižnice.

Tabela 21: Vrste dogodkov in število prireditev v letu 2025 v knjižnici

	obiskovalci			število prireditev		
	ODRASLI	MLADINA	SKUPAJ	odrasli	mladina	skupaj
prireditve	1.565	416	1.981	22	10	32
bibliopedagoške ure	609	491	1.100	54	22	76
ure pravlјic	68	601	669	0	36	36
knjižna uganka	0	598	598	0	24	24
kvizi	0	143	143	0	2	2
Bralna značka	160	301	461	2	3	5
delavnice	18	115	133	0	6	6
razstave	10.001	4.420	14.421	43	43	86
bralne ure	182	40	222	9	2	11
obiski	49	0	49	1	0	1
SKUPAJ	12.603	7.125	19.728	130	148	279

Tabela 22: Skupaj število obiskovalcev prireditev knjižnice

	obiskovalci	število dogodkov
obisk v knjižnici	19.728	279
virtualni obisk	2.181	46
skupaj	21.909	325

7.2.2 Uporaba računalnika in dostop do interneta

V letu 2025 je 391 uporabnikov uporabljalo osebne računalnike oz. internet v knjižnici.

V poročevalskem obdobju je opazen porast uporabe pametnih naprav pri uporabnikih knjižnice. Uporabniki lastne pametne naprave pretežno uporabljajo za iskanje knjižničnega gradiva, pregled stanja izposoje in podaljševanje gradiva prek sistema COBISS, uporabo članske izkaznice, iskanje naslovov gradiva, pripravo seznamov za bralne projekte ter iskanje idej in priporočil za branje ter drugo osebno rabo.

Zaradi prevladujoče uporabe lastnih pametnih naprav se je zmanjšala uporaba knjižničnih osebnih računalnikov.

7.2.3 Fotokopiranje in tiskanje

Za potrebe uporabnikov smo v knjižnici leta 2025 naredili 1.926 fotokopij oz. izpisov na tiskalnike.

7.2.4 Obisk spletne strani, družabnih omrežij (Facebook) in YouTube kanala knjižnice

Knjižnica je vzdrževala, dopolnjevala in posodabljala domačo spletno stran na spletnem naslovu <http://www.knjiznica-ilb.si>. V letu 2025 je spletno stran obiskalo 6.679 uporabnikov. Skupno so si ogledali 26.667 strani. Redno smo objavljali vabila za prireditve in druge dogodke, spremembe urnika odprtosti in ostale informacije. Vse informacije so si lahko uporabniki ogledali tudi na družabnem omrežju Facebook. Knjižnica je na Facebooku objavila 93 objav. Posredovane so bile 111.634 osebam, podrobno sij jih je ogledalo 2.718 oseb. Na YouTube kanalu so naši videoposnetki leta 2025 prejeli 2.181 ogledov, objavili nismo nobenega novega.

Uporabniki obiskujejo tudi priporočilni portal Dobre knjige, na katerem so si naša priporočila v letu 2025 ogledali 880-krat.

V letu 2025 je našo spletno stran obiskalo 6.679 uporabnikov. Skupno so si ogledali 26.667 strani. Na družbenem omrežju Facebook smo objavili 93 objav, podrobno si jih je ogledalo 2.719 oseb. Na Youtube kanalu si je 46 posnetkov ogledalo 2.181 oseb. Na portalu Dobre knjige so si uporabniki portala naša priporočila ogledali 880-krat.

7.2.5 Uporaba elektronski virov

Knjižnica Makse Samsa je tudi v letu 2025 uporabnikom omogočala dostop do različnih elektronskih virov in storitev, ki dopolnjujejo klasično izposojno knjižničnega gradiva.

Uporabnikom je bila omogočena izposoja zvočnih knjig preko mobilne aplikacije **Audibook** ter izposoja elektronskih knjig preko portala **COBISS Ela**, za kar je potrebna veljavna članarina in geslo za storitev *Moja knjižnica*. Po ukinitvi portala Biblos v letu 2024 se je izposoja elektronskih knjig v celoti preselila na platformo COBISS Ela.

V letu 2025 so si uporabniki:

- na portalu **COBISS Ela 371-krat** izposodili **239** naslovov e-knjig,
- preko **Audibooka 167-krat** izposodili in poslušali **92** naslovov zvočnih knjig.

V sodelovanju z Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper smo našim uporabnikom tudi v letu 2025 brezplačno omogočili dostop do sicer plačljivih elektronskih virov. Do teh virov lahko uporabniki dostopajo s spletne strani naše knjižnice oz. na daljavo preko NUK-ovega strežnika. Dostopali so do:

- podatkovne zbirke **EbscoHost**. Zbirka nudi dostop do strokovnih in znanstvenih revij ter člankov s področij kulture, medicine, izobraževanja ... v angleškem jeziku. Naši uporabniki so opravili **99 iskanj**;
- podatkovne zbirke pravnega in poslovno informacijskega portala **IUS-INFO**. Zbirka omogoča dostop do zakonodaje, sodne prakse in pravne literature, seznama pravnikov. Uporabniki so opravili **140 ogledov** in **69 dostopov** do celotnih besedil;
- portala **FinD-INFO**, kateri povezuje zbirke obsežnih strokovnih vsebin, podatkov, obrazcev in pripomočkov s področij financ, davkov in računovodstva. Uporabniki so opravili **sedem ogledov** in **štiri dostope** do celotnih besedil;
- portala splošne enciklopedije v angleškem jeziku **Encyclopedia Britannica (1.207 dostopov)**;

- portala tekočih izdaj časopisov in revij z vsega sveta (tudi slovenskih) **Pressreader**. Uporablja ga **14** aktivnih uporabnikov, ki so si ogledali **345** časnikov ali časopisov in **9.896** člankov.

7.3 PRIMERJAVA MED OBISKOM IN IZPOSOJO GRADIVA NA DOM ZA LETO 2021-2025

Tabela 23: Primerjava med obiskom in izposajo gradiva na dom za leto 2021 – 2025

LETO		Število	% v primerjavi s prejšnjim letom
2021	Obisk zaradi izposoje	67.943	106,2
	Izposoja gradiva na dom	140.309	114,9
2022	Obisk zaradi izposoje	64.648	95,15
	Izposoja gradiva na dom	142.995	101,91
2023	Obisk zaradi izposoje	65.348	101,08
	Izposoja gradiva na dom	144.160	100,8
2024	Obisk zaradi izposoje	70.719	108,2
	Izposoja gradiva na dom	144.179	100,01
2025	Obisk zaradi izposoje	71.105	100,55
	Izposoja gradiva na dom	149.735	103,85

8. KNJIŽNA IN KNJIŽNIČNA VZGOJA

V knjižnici se zavedamo, kako pomembna je bralna kultura in vseživljenjsko učenje, zato v knjižnici izvajamo različne dejavnosti za odrasle in za mladino, ki spodbujajo in razvijajo bralno kulturo in informacijsko pismenost. Tudi v letu 2025 smo za vse uporabnike pripravili vrsto prireditvev in dejavnosti. Ker so prireditve in dogodki različni po svojem namenu in vsebini, je v nadaljevanju predstavljen ločen pregled za odrasle in mladino po različnih skupinah prireditvev.

8.1 DEJAVNOSTI ZA ODRASLE

Knjižnica Makse Samsa želi ljudem približati bralno kulturo in vseživljenjsko pismenost, svojo dejavnost tudi z drugimi oblikami dela. Med te oblike spadajo: literarni večeri, debatna srečanja, predavanja, bibliopedagoške ure za odrasle, priložnostne razstave, počitniška bralna značka za odrasle Primorci beremo, ter bralne ure v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica. Našim bralcem smo tudi v tem letu ponudili za izposajo Knjižne zaklade – torbice presenečenja z našim izborom leposlovnih knjig.

V sklopu literarnih večerov prirejamo v knjižnici predstavitve novih knjig, poudarek pa dajemo na predstavitvi domačih ustvarjalcev. Nadaljevali smo tudi s ciklom pogovornih večerov Znani Bistričani, v okviru katerih občinstvu predstavimo posameznike, ki so s svojim delom zaznamovali lokalno okolje ali širši prostor. V letu 2025 smo v okviru tega projekta gostili upokojenega fotografa Emila Maraža.

8.1.1 Dogodki v knjižnici

V letu 2025 je Knjižnica Makse Samsa pripravila raznolik program dogodkov za odrasle, ki je vključeval predavanja, predstavitve knjig, pogovorne in literarne večere, potopisna predavanja, otvoritev razstav ter tematske dogodke, povezane z lokalno zgodovino in kulturo. Poseben poudarek je bil namenjen sodelovanju z lokalnimi društvi, izobraževalnimi ustanovami ter gostovanjem priznanih ustvarjalcev in strokovnjakov z različnih področij.

V nadaljevanju je naveden pregled dogodkov, izvedenih v letu 2025.

- 9. januar 2025: Predavanje TEKAŠKEGA DRUŠTVA BISTRIC: Marc Vadnjal – Prehrojena slovenska planinska transverzala
- 16. januar 2025: Otvoritev kiparske razstave – UMETNOST KOT ZAČIMBA avtorja Igorja Knapa
- 30. januar 2025: Predavanje PŠJ – PRETEKLOST NA POVRŠJU ARHEOLOGIJA ILIRSKE BISTRICE. Predavatelj dr. Dimitrij Mlekuž Vrhovnik
- 6. februar 2025: Predstavitve knjige TINTO DE VERANO: Camino, preplet misli in korakov avtorja Rada Sluge
- 20. februar 2025: Predstavitve fotomonografije Hinka Poročnika OB VELIKI VODI
- 6. marec 2025: Predstavitve slikanice Andreje Štemberger Turković DARILO ZA MAMO
- 27. marec 2025: Predavanje PŠJ – DNEVNI METULJI SLOVENIJE. Predavatelj Stanislav Čičerov
- 13. marec 2025: Potopisno predavanje Gordana Zalar – Z MOTORJEM PO SVILENI CESTI ZA DOBER NAMEN
- 18. marec 2025: OBISK VZGOJITELJIC IZ ESTONIJE in otroci iz vrtca Jožefe Maslo – skupina Srnice. Bibliopedagoška ura Prebujanje pomladi
- 10. april 2025: Predstavitve knjige VINO PIJEŠ MI ŽIVLJENJE avtorice Barbare Cerkovnik
- 24. april 2025: Predstavitve knjige MIRKO SLOSAR: glasbenik svojega časa, avtorici Barbara Kopačin in Bojana Kralj
- 8. maj 2025: Predstavitve pesniške zbirke JANEZ ŠKRLJ " Čas pozabe – čisto srce"
- 22. maj 2025: Pogovorni večer z Ismetom Bekričem pesnikom, pisateljem in prevajalcem
- 29. maj 2025: Predavanje v počastitev 80. obletnice konca 2. sv. Vojne "OSVOBODITEV KLANE IN ILIRSKE BISTRICE"
- 17. september 2025: Predstavitve razstave NAVDIH LESA
- 18. september 2025: Predstavitve knjižnega prvenca – pesniške zbirke OCEAN ŽIVLJENJA, avtorice Marjane Jager
- 25. september 2025: Otvoritev razstave likovnih del Likovnega društva Franceta Pavlovca Ilirska Bistrica KRAJINSKI SVET ILIRSKE BISTRICE IN OKOLICE
- Pogovorni večer o odkrivanju in zdravljenju raka O RAKU MALO DRUGAČE
- 6. november 2025: Pogovorni večer v okviru projekta ZNANI BISTRICANI, gost upokojeni fotograf Emil Maraž
- 11. november 2025: Zaključni dogodek projekta: TRAJNOSTNO V KNJIŽNICO PO NAGRADO
- 20. november 2025: Dan splošnih knjižnic in zaključek projekta PRIMORCI BEREMO, predstavitve knjige Kleopatra: Naj se zgodi avtorice Vesne Milek
- 11. december 2025: Predavanje PŠJ VROČA TOČKA V MRZLI VODI, pogovor z jamskim potapljačem, snemalcem in režiserjem podvodnih naravoslovnih filmov Cirilom Mlinarjem Cicem

Knjižnica je v letu 2025 pripravila **22 prireditev** oziroma dogodkov za odrasle. Prireditev se je udeležilo **1.347 obiskovalcev**.

8.1.2 Bibliopedagoške ure za odrasle

Skozi celo leto smo individualno izobraževali in seznanjali uporabnike za uporabo platforme COBISS+, uporabo mobilne aplikacije mCobiss ter CobissELA in audibook-a. Prav tako smo za odrasle izvedli izobraževanja za podatkovne zbirke EBSCO in Encyclopedia Britannica.

Opravili smo 30 ur za 200 uporabnikov.

Bibliopedagoške ure za odrasle smo izvajali tudi za organizirane skupine obiskovalcev:

- 12. maja 2025 smo izvedli predstavitev knjižnice in izbranega gradiva za člane Društva anonimnih alkoholikov;
- 7. junija 2025 in 21. oktobra 2025 smo izvedli predstavitve življenja in dela Makse Samsa ter razvoja čitalnice in knjižnične dejavnosti za dve ločeni skupini obiskovalcev Slovenskega doma Bazovica.

Skupno smo v okviru bibliopedagoških ur za odrasle izvedli 5 bibliopedagoških ur, ki se jih je udeležilo 117 odraslih uporabnikov.

8.1.3 Projekti za odrasle

a) Računalniško opismenjevanje odraslih- individualno učenje RAČUNALNIK NAS ZBLIŽUJE

Projekt Računalnik nas zbližuje je namenjen zlasti starejšim uporabnikom in slabše informacijsko pismenim odraslim ter mladim, njihovem razvijanju splošne računalniške in digitalne pismenosti za prijaznejše življenje in boljše komuniciranje v družbi, s poudarkom na pridobitvi osnovnih znanj. Uporabniki so najpogosteje potrebovali pomoč za uporabo e-pošte, pomagali smo jim tudi pri registracijah na Bolho, Avtonet ter pri sami objavi oglasov in uporaba ChatGPT-ja.

Opravili smo 10 individualnih ur in sicer za 28 uporabnikov.

b) Projekt »Predstavite se«

V okviru projekta »Predstavite se« so potekale v letu 2025 naslednje razstave:

- 3. 2. 2025 - 17. 2. 2025 Karate klub Oldersi skozi čas (20. obletnica delovanja)
- 21. 2. 2025 - 6. 3. 2025 Pustna razstava Škoromati Podgrad
- 10. 3. 2025 - 24. 3. 2025 Razstava Pravljice, miti in legende mojega kraja
- 25. 3. 2025 - 9. 4. 2025 Fotografska razstava Pedro Opeka: Življenje, ki je zrastle iz smetišča
- 22. 4. 2025 - 5. 5. 2025 Likovno literarna razstava Kapljice domišljije
- 8. 5. 2025 - 21. 5. 2025 Razstava kafetjer
- 9. 6. 2025 - 30. 6. 2025 Razstava Unikatne damske torbice in slike dreves s podporo kristalov
- 7. 7. 2025 - 28. 7. 2025 Razstava Trenutki tišine
- 4. 8. 2025 - 25. 8. 2025 Razstava "Odkrivaj, sodeluj, raziskuj: občanska znanost v Sloveniji"
- 17. 9. 2025 - 24. 9. 2025 Razstava Navdih lesa
- 1. 10. 2025 - 30. 10. 2025 Razstava Rožnati oktober
- 6. 11. 2025 - 19. 11. 2025 Emil Maraž - fotograf
- 1. 12. 2025 - 4. 1. 2026 Novoletna okrasitev cvetličarne Rosa

V okviru projekta smo v knjižnici organizirali 13 razstav. Razstave si je ogledalo 1.680 obiskovalcev.

c) Tkanje vezi s knjižnico

Projekt poteka v sodelovanju z Društvom za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »VEZI«. Namen projekta je ustvarjanje spodbudnega in varnega prostora za druženje, pogovor in kulturno udejstvovanje udeležencev.

Srečanja potekajo v knjižnici in vključujejo različne dejavnosti, kot so predstavitve knjig in pogovor o prebranem, reševanje kvizov, ogled filmov, ustvarjalne delavnice ter ogledi projekcij. Dejavnosti so prilagojene interesom in zmožnostim udeležencev ter spodbujajo socialno vključenosti in aktivno preživljanje prostega časa.

V letu 2025 smo imeli 5 srečanj, prisotnih je bilo 109 udeležencev, družili smo se 7,5 ur.

d) Druženje s knjižničarko

Projekt Druženje s knjižničarko poteka v sodelovanju z Varstveno delovnim centrom Ilirska Bistrica, s katerim imamo tematska srečanja, namenjena druženju, pogovoru, kulturnemu doživetju.

V okviru srečanj smo si v knjižnici na projekcijskem platnu ogledali slovenske filme in druge izbrane projekcije, ki so služile kot izhodišče za pogovor in izmenjavo mnenj. Dejavnosti so bile prilagojene interesom udeležencev ter spodbujale socialno vključenost in kakovostno preživljanje prostega časa.

V letu 2025 smo pripravili 4 srečanja, prisotnih je bilo 88 odraslih oseb, v trajanju 6 ur.

e) Bralni izziv

V februarju 2025 smo pričeli z bralnimi srečanja za uporabnike Varstveno delovnega centra, ki so ljubitelji knjig. V okviru bralnega izziva smo izvedli 3 srečanja, na katerih so udeleženci predstavili prebrane knjige po lastnem izboru.

Srečanja so bila prilagojena uporabnikom z različnimi bralnimi zmožnostmi in omejitvami. Predstavljena so bila različna gradiva, med drugim knjige v Braillovi pisavi, enciklopedije, knjige rekordov, strokovne in mladinske knjige ter knjige za lahko branje.

Namen srečanj je bil spodbujanje branja, izražanja lastnih bralnih izkušenj ter krepitev samozavesti in socialnih veščin udeležencev.

Skupno smo izvedli 3 srečanja v obsegu 4,5 ure, sodelovalo je 30 odraslih udeležencev.

f) Projekt Trajnostno v knjižnico po nagrado

Z 2. junijem 2025 se je Knjižnica Makse Samsa vključila v regijsko promocijsko kampanjo »Trajnostno v knjižnico po nagrado!«, ki je potekala v okviru Evropskega tedna mobilnosti 2025. Kampanjo je koordiniral Regijski center mobilnosti Zeleni Kras v sodelovanju z drugimi regijskimi ustanovami, pri projektu pa so sodelovale tudi druge knjižnice v regiji.

Namen projekta je bil spodbujanje trajnostnega prihajanja v knjižnico ter ozaveščanje uporabnikov o okolju prijaznih oblikah mobilnosti. Uporabniki so ob trajnostnih obiskih zbirali nalepke, izpolnjen kartonček pa je omogočal sodelovanje v nagradnem žrebu.

V okviru projekta je sodelovalo 49 uporabnikov. Zaključni dogodek z žrebom nagrad je potekal 11. novembra 2025.

g) Projekt Beseda nas povezuje

V letu 2025 smo v Knjižnici Makse Samsa okrepili sodelovanje s Slovenskim domom Bazovica iz Reke na Hrvaškem v okviru katerega pripravljamo za odrasle zamejske Slovence bibliopedagoška srečanja.

Srečanja so namenjena predstavitvi čitalnice na bistriškem skozi čas, zgodovine in poslanstva knjižnice ter pomena slovenske knjige pri ohranjanju jezika in kulturne identitete. Poseben poudarek namenimo tudi domači pesnici Maksu Samsu.

Srečanja potekajo v duhu povezovanja in predstavljajo pomembno priložnost za utrjevanje kulturnih vezi med matično domovino in zamejskim prostorom. Udeleženci aktivno sodelujejo v pogovoru, delijo osebne izkušnje in razmišljanja.

Z okrepljenim sodelovanjem knjižnica utrjuje svojo vlogo kulturnega in povezovalnega središča ter aktivno prispeva k ohranjanju slovenske besede tudi med zamejci.

Izvedli smo eno srečanje za dve ločeni skupini, skupno 50 udeležencev, v skupnem trajanju 1,5 ure. Sodelovanje načrtujemo tudi v letu 2026 .

8.1.4 Priložnostne razstave

Priložnostne razstave pripravimo ob pomembnih obletnicah (rojstvo, smrt) naših in tujih literarnih ustvarjalcev, ob kulturnih praznikih ter vzporedno z literarnimi večeri. V letu 2024 smo na panoramskih oknih knjižnice pripravili 29 priložnostnih razstav:

1. Marc Vadnjal – Prehojena slovenska transverzala
2. Dragotin Kette- obletnica rojstva
3. France Prešeren – ob kulturnem prazniku
4. Rado Sluga – TINTO DE VERANO
5. Februar mesec ljubezeni – razstava knjig
6. Hinko Potočnik – OB VELKI VODI
7. Bralni vlak – razstava knjig
8. Endomarec – razstava knjig
9. 40 dni brez alkohola
10. Marec- mesec žensk
11. Maksa Samsa – obletnica smrti
12. Svetovni dan poezije – 21. marec
13. In memoriam – Ančka Gočnik Godec
14. Zapisi spominov – razstava knjig in plakata
15. Barbara Cerkovnik – Vino, piješ mi življenje
16. April – svetovni dan knjige
17. In memoriam – Neža Mauer
18. Primorci beremo – razstava knjig
19. Pot ni vedno ravna – razstava knjig Društvo anonimnih alkoholikov
20. Janez Škrlič – razstava knjig
21. Ismet Bekrić – razstava knjig

22. Ciril Zlobec – obletnica
23. Marjana Jager – razstava knjige
24. Andrej Rozman Roza – 70. letnica rojstva
25. In memoriam – Ivo Frbežar
26. Razstava Bralni metulj 2025
27. Vesna Milek – razstava knjig
28. Razstava: Ples snežink, Silva Tomažič
29. Novoletno voščilo
30. Razstava knjig na temo praznični čas

V letu 2025 smo v Knjižnici Makse Samsa pripravili 30 priložnostnih razstav. Ogledalo si jih je okoli 7.300 obiskovalcev (5.900 odrasli, 1.400 mladine).

8.1.5 Bralna značka za odrasle Primorci beremo

Projekt Primorci beremo je tudi v letu 2025 znova porušil rekorde v številu sodelujočih in številu prebranih knjig ter potrdil pomembno vlogo pri spodbujanju bralne kulture in branja kakovostne slovenske literature. Projekt že devetnajst let zapored uspešno izvaja deset primorskih splošnih knjižnic, ki dokazujejo, da so slovenski avtorji med bralci prepoznavni, kakovostni in priljubljeni.

Projekt se vsako leto prične ob praznovanju Noči knjige (23. aprila) in se slavnostno zaključi v času Tedna splošnih knjižnic, ki je leta 2025 potekal od 20. do 24. novembra. Po zaključku projekta sodelujoče knjižnice organizirajo srečanja s pisatelji ter na dogodku sodelujočim bralcem podelijo priznanja in nagrado za uspešno opravljeno bralno značko.

V letu 2025 je priporočilni seznam obsegal 83 naslovov knjig, od tega 71 proznih del in 12 pesniških zbirk, med katerimi je bilo na voljo 12 naslovov e- knjig in 1 zvočna knjiga. Na ravni vseh sodelujočih knjižnic je v projektu sodelovalo več kot tisoč bralcev, ki so skupaj prebrali 8.260 knjig, kar je 78 knjig manj kot v preteklem letu. V obdobju od leta 2007 do 2025 je 17.320 sodelujočih bralcev skupaj prebralo 131.276 knjig slovenskih avtorjev.

Za uspešen zaključek projekta je moral vsak sodelujoči v obdobju od 22. aprila do 4. novembra prebrati pet proznih del in eno pesniško zbirko.

V Knjižnici Makse Samsa se je v projekt vključilo 141 bralcev, uspešno pa ga je zaključilo 133 bralcev. Skupno so prebrali 976 knjig. Med najbolj brani naslovi so bili:

- Vino, piješ mi življenje (Barbara Cerovnik),
- Kleopatra (Vesna Milek),
- Življenje v sivi coni (David Zupančič).

Projekt Primorci beremo tako tudi v letu 2025 ostaja ena osrednjih dejavnosti knjižnice na področju spodbujanja branja odraslih ter pomemben prispevek k promociji slovenske literature in avtorjev.

V letu 2024 se je bralne značke za odrasle Primorci beremo udeležilo in uspešno zaključilo 133 bralcev iz naše knjižnice. Prebrali smo 976 knjig.

8.1.6 Bralne ure

Posebno skrb namenjamo tudi uporabnikom s posebnimi potrebami in pa ljudem, ki imajo okvaro vida. Iz dolgoletne prakse vemo, da jim knjige veliko pomenijo pri njihovem vsakdanjem premagovanju ovir ter, da jim bogatijo življenje. Prav zato jim to omogočimo tako, da jim beremo in pripovedujemo zgodbe.

DOM STAREJŠIH OBČANOV

Knjižničarka je oskrbovance Doma starejših občanov obiskala 6 krat. Pri bralnih uricah je bilo prisotnih 144 poslušalcev.

8.1.7 Premične zbirke

Knjižnica Makse Samsa kot edina splošna knjižnica v Občini Ilirska Bistrica deluje na eni lokaciji. Eden izmed ciljev knjižnice je tudi zagotavljanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva vsem prebivalcem občine, tudi tistim, ki knjižnice ne morejo redno obiskovati. V ta namen je knjižnica v lokalnem okolju vzpostavila premične zbirke s katerimi prebivalcem omogoča izposojanje gradiva tudi izven matične knjižnice

Premične zbirke so potujoče zbirke knjižničnega gradiva, ki vključuje tako leposlovno kot tudi strokovno gradivo z različnih področij in žanrov. Gradivo je uporabnikom in obiskovalcem na voljo brezplačno na posameznih lokacijah v času njihove odprtosti, najmanj 4 ure tedensko.

Prva premična zbirka je bila vzpostavljena leta 1991 v Domu starejših občanov. V letu 2025 je knjižnica vzpostavila še dve premični zbirki v vrtcu Knežak in vrtcu Podgrad. Prebivalci si lahko izposojajo gradivo v naslednjih premičnih zbirkah: v Domu starejših občanov, na Snežniku, Sviščakih, Mašunu, v Moščenički Dragi – kamp Draga (Hrvaška), v Solnem mlinu v restavraciji Škorpiljon, v Gimnaziji Ilirska Bistrica ter v vrtcih v Jelšanah, Podgradu, Knežaku in na Pregarjah.

V letu 2025 si je v premičnih zbirkah 7.245 bralcev izposodilo 21.914 enot knjižničnega gradiva.

8.2 DEJAVNOSTI ZA MLADINO

Za otroke in mladino knjižnica skozi vse leto pripravlja raznolike dejavnosti, s katerimi spodbuja branje, ustvarjalnost in pozitiven odnos do knjige. Organiziramo ure pravljic, ustvarjalne in počitniške delavnice, kvize, bibliopedagoške ure ter bralne projekte kot so poletna bralna značka Bralni metulj, Predšolska bralna značka Beremo z zajčkom Maksijem in Bralni vlak.

Mladim bralcem so skozi vse leto za izposojanje na dom na voljo tudi Knjižni zakladi – torbice presenečenja z izbranim izborom knjig, ki spodbujajo samostojno branje in odkrivanje novih zgodb.

8.2.1 Prireditve za mladino

V letu 2025 smo za otroke in mladino pripravili sledeče prireditve in dogodke:

- 5. februar 2025: Predstava Zelo lačna gosonca vzgojiteljic Vrtca Jožefe Maslo
- 4. marec 2025: Pustno rajanje za otroke, ki obiskujejo Ure pravljic
- 15. maj 2025: Zaključna prireditev Predšolske bralne značke Beremo z zajčkom Maksijem
- 27. maj 2025: Zaključna prireditev Ure pravljic – otroci se predstavijo

- 29. julij 2025: Pravljični šepet parkovih dreves – druženje s taborniki iz Ilirske Bistrice
- 5. avgust 2025: Pravljični šepet dreves – Plesna delavnica s Pumas Dance Team
- 23. september 2025: Zaključek počitniške bralne značke Bralni metulj, gledališka predstava Sapramiška, kolektiv OŠ Jelšane
- 7. oktober 2025: Uvodna prireditev Ure pravljic, Kamišibaj s pisateljico Emo Marinčič – Sivko na potepu po Plečnikovi Ljubljani
- 30. oktober 2025: Noč čarovnic – Čarovniška zabava
- 23. december 2025: Gledališka predstava Nagajivi škrat Polde v izvedbi družinskega gledališča Kolenc z obiskom Dedka Mraza.

V letu 2025 smo imeli 10 prireditev za otroke, v trajanju 17 ur. Udeležilo se jih je 634 oseb (218 odraslih in 416 otrok), kar potrjuje dobro obiskanost in odzivnost mladih uporabnikov ter njihovih spremljevalcev.

8.2.2 Bibliopedagoške ure

Bibliopedagoško delo oziroma usposabljanje uporabnikov za uporabo knjižnice je ena izmed pomembnih oblik dela z otroki in mladino. Poleg **projekta Rastem s knjigo**, v katerega so zajeti vsi sedmošolci v naši občini, vsako leto našo knjižnico z namenom spoznavanja knjižnice in dela v njej obiše kar precej mladih bralcev iz vseh osnovnih šol in vrtcev v občini, ter dnevnega centra Sonček.

V knjižnici smo imeli 12 obiskov, sodelovalo je 285 udeležencev (244 mladine in 41 odrasli), skupaj smo se družili 20 ur.

8.2.3 Ure pravljic

Ure pravljic so oblika knjižne vzgoje, ki otroke skozi čarobni svet pravljic spoznava s knjigo, jih navaja na kasnejše branje, pomaga razvijati njihovo domišljijo in bogati besedni zaklad. Pomembno je, da otroka že v predbralnem obdobju navadimo na knjigo, saj ga s tem pripravljamo na kasnejše učno obdobje, kjer bo knjiga njegova redna spremljevalka. Tega se v naši knjižnici v prav dobro zavedamo, saj prirejamo ure pravljic že več kot 40 let.

V letu 2025 smo do konca leta v knjižnici pripravili 36 ur pravljic. Pravljične ure je poslušalo 601 otrok in 68 odraslih. Na našem Youtube kanalu si je sklopu projekta Pravljične ure po spletu, pravljične ogledalo 2.181 uporabnikov.

8.2.4 Projekti in ostale dejavnosti v knjižnici

a) Bralna čajanka

Bralni čajanki so se v knjižnici otrokom iz Vrtca Jožefa Maslo v letu 2024 pridružili še otroci iz vrtca Antonina. Knjižničarka otrokom prebere pravljico. Sledi pogovor o prebrani knjigi in izdelava izdelka .

V letu 2025 se je program izvajal v manjšem obsegu. **Izvedeni sta bili dve bralni čajanki, ki se ju je udeležilo 40 otrok in 8 spremljevalcev.**

Knjižnica načrtuje nadaljevanje in širitev programa v prihodnjih letih, skladno z organizacijskimi in kadrovskeimi možnostmi.

b) Predšolska bralna značka Zajček Maksi

V mesecu oktobru 2022 smo v knjižnici, v sodelovanju z vrtcem Jelšane, Pregarje, Vrtcem Antonina in vrtcem Jožefa Maslo, pričeli s projektom Predšolska bralna značka. V šolskem letu 2024/2025 se je projektu priključil tudi vrtec Kuteževo. Namen projekta je spodbujanje zgodnjega branja ter razvijanje pozitivnega odnosa do knjige pri predšolskih otrocih.

Otroci vključeni v projekt, obišejo knjižnico, se včlanijo ter si izposodijo priporočeno knjižno gradivo. Knjige berejo doma skupaj s starši, nato pa izbrano zgodbo predstavijo v vrtcu. Pri tem jih spremlja pravljurna maskota zajček Maksi, plišasta igrača, ki v vrtcih simbolno spodbuja otroke k branju in pripovedovanju zgodb. V knjižnici imamo za ta namen urejen kotiček z naborom izbrane literature in plišasto maskoto zajčka Maksija.

Projekt se zaključi v mesecu maju s skupno zaključno prireditvijo. **V šolskem letu 2024/2025 je pri projektu sodelovalo 149 vrtčevih otrok**, vsi sodelujoči pa so na zaključni prireditvi prejeli priznanje za uspešno opravljeno predšolsko bralno značko. Program je popestril kolektiv OŠ Jelšane z gledališko predstavo Sapramiška.

Predšolska bralna značka se nadaljuje tudi v letu šolskem letu 2025/2026.

c) Berimo z Rovko Črkolovko

V letu 2025 je knjižnica nadaljevala s sodelovanjem pri projektu Berimo z Rovko Črkolovko, ki ga organizira Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper. Projekt se je nadaljeval v sodelovanju z učenci 4., 5. in 6. razreda OŠ Jelšane.

Bralno tekmovanje tudi v letu 2025 poteka na razredni ravni, pri čemer vsak udeleženec prebere vsaj eno knjigo, večje število prebranih knjig pa razredu povečuje možnost za osvojitve glavne nagrade – izlet za celoten razred.

Knjižnica je za potrebe projekta zagotovila ustrezno knjižno gradivo, ki je dostopno učencem in se nahaja na posebnem knjižnem regalu v šolski knjižnici OŠ Jelšane. Za namen bralnega tekmovanja je knjižnica dokupila potrebne knjige.

V šolskem letu 2025/2026 pri projektu sodeluje 19 učencev.

d) Projekt Bralni vlak

Knjižnica Makse Samsa je tudi v letu **2025** sodelovala v vseslovenskem projektu **Bralni vlak**, ki ga izvaja založba KUD Sodobnost International. Projekt spodbuja bralno kulturo ter povezuje bralce različnih starostnih skupin v bralne tandeme, ki skozi leto spremljajo in beležijo svoje branje.

V projektu so sodelovali uporabniki knjižnice, ki so se v bralne tandeme povezovali prostovoljno ter se skozi bralno leto vključevali v skupni bralni izziv. Projekt je tudi v tem letu prispeval k spodbujanju rednega branja in krepitvi bralne motivacije med uporabniki knjižnice.

Projekt Bralni vlak je v letu 2025 potekal v obdobju od 29. oktobra 2024 do 29. oktobra 2025. **V projektu je iz Knjižnice Makse Samsa sodelovalo 27 bralnih tandemov.**

e) Projekt »Sončki v knjižnici«

V letu 2025 smo z dnevnim centrom Sonček nadaljevali z mesečnimi tematskimi srečanji. Predstavili smo jim knjige, srečanja obogatili s projekcijami ali ogledom filma; skupaj smo igrali družabne igre....

V tem letu smo imeli 5 srečanj. Srečanj se je udeležilo 112 oseb (97 otrok in 15 odraslih). Družili smo se 7,5 ur.

f) Projekt »Knjiga je prva liga«

Nadaljevali smo tudi s projektom, katerega izvajamo v sodelovanju z učeni 2. in 3. triade OŠ Dragotin Kette. Otroci nas obiščejo v knjižnici, kjer poteka pogovor na določeno temo, otroci tekmujejo v kvizih.

Imeli smo 3 srečanja, na njih je sodelovalo 120 oseb (113 učencev in 7 odraslih oseb). Družili smo se 6 ur.

g) Mesečna knjižna uganka

V knjižnici vsak mesec pripravimo dve knjižni uganki. Knjižno uganko lahko otroci rešijo v knjižnici ali preko naše spletne strani. **Pripravili smo 24 mesečnih ugank, rešilo jo je 598 otrok.** Mesečno izžrebamo nagrajenca uganke, ki prejme knjižno nagrado.

h) Mega kviz

Za osnovnošolce smo pripravili 2 počitniška kviza, za različne starostne skupine otrok (Vroči morski kviz in Mavrično odraščanje). **Kvize je rešilo 143 otrok.**

i) Ustvarjalne delavnice

V letu 2025 smo v knjižnici izvedli 6 ustvarjalnih delavnic za otroke, ki so bile tematsko povezane s prazniki in letnimi obdobji. Delavnice so bile namenjene spodbujanju ustvarjalnosti, domišljije ter aktivnemu vključevanju otrok v knjižnično dogajanje.

Skupno se je delavnic udeležilo 133 oseb, od tega 115 otrok in 18 odraslih, program pa je potekal v obsegu 7,5 ur.

j) Pravljični šepet parkovih dreves

Projekt Pravljični šepet parkovih dreves je namenjen tkanju vezi s knjižnico, spodbujanju bralne pismenosti, ustvarjalnosti in kakovostnega preživljanja proste časa otrok med poletnimi počitnicami. Srečanja potekajo na prostem, pod krošnjami dreves v Kindlerjevem parku v Ilirski Bistrici.

Posebna vrednost projekta je povezovanje z lokalnimi društvi in organizacijami, ki jih povabimo k sodelovanju ter soustvarjanju programa. V letu 2025 smo k izvedbi srečanj povabili Tabornike in Pumas Dance Team, ki so s svojo vsebino obogatili dogajanje in otrokom ponudili dodatne izkušnje gibanja, sodelovanja in skupinskega duha.

V letu 2025 smo izvedli dve srečanja, ki se jih je udeležilo 26 otrok in 6 odraslih, v skupnem trajanju 2 uri.

k) Pravljice brez meja

V decembru 2025 smo na novo začeli izvajati projekt Pravljice brez meja, s katerimi širimo pravljичno in bralno dejavnost izven klasičnih knjižničnih prostorov. Projekt poteka v sodelovanju z osnovnimi šolami na Hrvaškem v Primorsko-goranski županiji, kjer se otroci učijo slovenščine kot drugega tujega jezika. Projekt je namenjen spodbujanju bralne pismenosti, razvijanju slovenskega jezika ter krepitvi kulturnih vezi. Program vključuje pripovedovanje pravljic, pogovor in ustvarjalne dejavnosti, prilagojene stopnji znanja jezika.

V letu 2025 smo izvedli eno srečanje (Osnovna šola Klana), ki se ga je udeležilo 19 otrok, v trajanju 2 ur.

l) Stripovski dan – Nacionalni dan stripa

V letu 2025 smo na novo uvedli projekt Stripovski dan, ki ga bomo izvajali vsako leto v tednu, ko obeležujemo Nacionalni dan stripa. Projekt poteka v sodelovanju z osnovnimi šolami v naši občini in je namenjen spodbujanju bralne kulture približevanju stripa kot literarne in likovne zvrsti otrokom. Program vključuje predstavitev zgodovine in značilnosti stripa ter tematsko ustvarjano delavnico.

S projektom želimo razvijati bralno pismenost, ustvarjalnost in vizualno pripovedovanje ter krepiti sodelovanje med knjižnico in vzgojno-izobraževalnimi ustanovami.

V letu 2025 smo izvedli eno srečanje, ki se ga je udeležilo 18 otrok in 4 odrasli, v trajanju 1,5 ure.

8.2.5 Počitniška bralna značka »Bralni metulj«

Knjižnica Makse Samsa je tudi v letu 2025 izvajala počitniško bralno značko Bralni metulj, namenjeno otrokom in mladim, starim od 4 do 15 let. Projekt je potekal v času poletnih počitnic, od 1. julija do 31. avgusta, z namenom spodbujanja branja in razvijanja bralnih navad med otroki in mladino.

Pri projektu je sodelovalo 225 otrok, od tega je bralno značko uspešno zaključilo 106 otrok, ki so prebrali najmanj pet knjig ter svoje bralne izkušnje predstavili na različne načine (ustno, pisno ali ustvarjalno). Knjižnica je projekt izvajala v sodelovanju z osnovnimi šolami v občini, pri čemer se je šoloobveznim otrokom ena prebrana knjiga priznala tudi pri šolski bralni znački.

Zaključna prireditev Počitniške bralne značke *Bralni metulj* je potekala 23. septembra 2025. Prireditve se je udeležilo 92 otrok 49 odraslih, sodelujoči pa so ob tej priložnosti prejeli priznanja in praktične nagrade. Razstava otroških izdelkov je bila postavljena v prostorih knjižnice.

8.2.6 Priložnostne razstave

Na oddelku za mladino smo tudi v letu 2025 pripravljali priložnostne razstave, s katerimi smo otrokom in mladim približevali knjige, branje, ustvarjalnost ter aktualne teme. Pri izvedbi razstav smo sodelovali z vrtci v občini ter z Dnevnim centrom Sonček.

Posebno mesto med razstavami ima redna razstava »Otroške sledi po mestu«, ki poteka vsak mesec. Na tej razstavi se predstavljajo otroci posameznih vrtčevskih skupin iz vrtca Jožefe Maslo. Razstava je postavljena v izložbenem oknu v pritličju knjižnice, ki je obrnjeno proti ulici, zato je vidna tudi mimoidočim in dosega širši krog obiskovalcev, tudi izven obratovalnega časa knjižnice.

Ostale priložnostne razstave so bile postavljene na mladinskem oddelku knjižnice in so bile vsebinsko vezane na letne čase, praznike, literarne teme, bralne projekte ter ustvarjalne izdelke otrok in mladih.

Skupno smo v letu 2025 pripravili 43 razstav, ki si jih je po oceni knjižnice ogledalo 5.441 obiskovalcev, od tega 2.421 odraslih in 3.020 otrok in mladine.

- Zima – Otroške sledi po mestu, skupina Račke
- Snežko snežak, razstava otrok iz vrtca Antonina
- Likovna razstava – Zima, otroci – Ure pravljic
- Kakovostne knjige z znakom »ZLATA HRUŠKA 2024
- »France Prešeren«- kulturni mesec
- Razstava mladinskih knjig – Mesec ljubezni v knjižnici
- Pust je pršu – Otroške sledi po mestu, skupina Ovčke
- Čas »Valentina«
- Pust v knjižnici
- Pomlad – Otroške sledi po mestu, skupina Krtki
- 8. marec – Dan žena
- Pozdravljena pomlad
- Mama je ena sama
- Razstava mladinskih knjig – Pozdrav pomladi
- Velika noč – Otroške sledi po mestu, skupina sovice
- Mesec april – mesec knjige
- Velikonočni izdelki
- Cvetoči maj – Otroške sledi po mestu, skupina Srnice
- Razstava mladinskih knjig - Najdi svojo Zlato hruško
- Poletje je tu – Otroške sledi po mestu
- Dan Zlatih knjig
- Bralni metulj
- Razstava mladinskih knjig – Poletje
- Pravljичni šepet parkovih dreves
- Poletni počitniški kviz
- Mednarodni dan pismenosti – 8. september
- Šolski dan
- Jesen – Otroške sledi po mestu
- Razstava mladinskih knjig - Gremo v šolo in vrtec
- Razstava mladinskih knjig – Prišla je jesen
- Oktober – Otroške sledi po mestu
- Ure pravljic
- Disleksija ot(r)ok skritih zakladov
- Teden otroka
- Berimo skupaj
- Dan reformacije – 31. oktober
- November – Otroške sledi po mestu
- Noč čarovnic
- Nacionalni dan stripa
- Priznanje Zlata hruška

- Razstava mladinskih knjig Vese li december
- Zimska – Otroške sledi po mestu
- Razstava mladinskih knjig – Zima

V letu 2025 smo imeli v knjižnici 279 prireditev (130 za odrasle, 148 za mladino). Skupaj se jih je udeležilo 19.728 oseb (12.603 odrasli in 7.125 mladih).

9. DOMOZNANSKI ODDELEK

Pomembna dejavnost knjižnice je tudi ustvarjanje domoznanske zbirke, ki je zagotovo najpomembnejša zbirka vsake splošne knjižnice. Z njo knjižnice ohranjajo lokalno kulturno dediščino in zgodovino kraja. V zbirko je vključeno gradivo, ki izpolnjuje vsaj enega od kriterijev, ki se navezujejo na geografsko območje, katerega knjižnica pokriva s svojo domoznansko dejavnostjo. Knjižnica zbira gradivo, ki se po vsebini nanaša na ilirskobistriško območje, gradivo, ki je nastalo na tem območju ali pa so ga ustvarili avtorji s tega območja.

Danes zbirka obsega več kot 13.000 [T4]enot raznovrstnega domoznanskega gradiva. Najobsežnejša je zbirka tiskanega knjižnega gradiva z domoznansko vsebino. Poleg lokalnega časopisja v knjižnici zbiramo tudi članke z domoznansko vsebino iz tekočega časopisja. Članke izrezujemo, jih vsebinsko in formalno obdelamo v sistemu COBISS, ter jih hranimo in razvrščamo v mapah po vsebinskih področjih in kronološko.

Tabela 24: Prirast domoznanskega gradiva v letu 2025

2025	knjige	serijske publikacije	neknjižno gradivo	skupaj
enote	30	6	3	39
naslovi	22	5	3	30

**Knjižno gradivo ima lahko neknjižne priloge, oziroma je lahko enota v naslovu dar in nakup, zato se pri vmesnih prikazih statističnih podatkov upošteva večkrat. V skupnem seštevku naslovov pa se upošteva samo enkrat.*

V letu 2025 smo v domoznanskem oddelku pridobili 39 enot, oziroma 30 naslovov knjižničnega gradiva (z nakupom 6, z darovi 33 naslovov). Formalno in vsebinsko smo obdelali 17 člankov, jih digitalizirali in shranili v mape.

Na portal Kamra smo v vseh letih do 31. 12. 2025 prispevali 266 prispevkov. Uporabniki so si v letu 2025 ogledali naše digitalne zbirke 6.385-krat. Na portalu Obrazi slovenskih pokrajin, kjer so vnesene tudi bistriške osebnosti, je bilo v letu 7.847 ogledov.

Nadaljevali smo tudi z digitalizacijo domoznanskega gradiva. V celem letu je bilo skupaj digitaliziranih 6 publikacij, katere so bile objavljene tudi na spletnem portalu DLIB. Vsebina digitaliziranega domoznanskega gradiva se nahaja na spletnem portalu Dlib. Skupaj smo v letu 2025 digitalizirali 910 strani.

V letu 2025 je bil obseg obdelave domoznanskega gradiva, zlasti obdelave člankov ter vnosa novih vsebin na portale manjši kot v preteklih letih. Razlog za to so bile nepredvidene kadrovske okoliščine v strokovnem delu knjižnice, zaradi katerih v letu 2025 ni bilo mogoče v celoti nadaljevati z vsemi aktivnostmi na domoznanskem oddelku.

Kljub temu je knjižnica zagotavljala dostopnost že obstoječih domoznanskih vsebin, kar se odraža v številu ogledov na portalih. Uporabniki so tudi v letu 2025 intenzivno uporabljali že digitalizirano in objavljeno gradivo.

Knjižnica bo z urejanjem kadrovskih pogojev v prihodnjem obdobju postopno nadaljevala z obdelavo, digitalizacijo in objavo domoznanskega gradiva, saj področje domoznanstva ostaja ena izmed temeljnih strokovnih nalog knjižnice.

10. BIBLIOBUS OSREDNJE KNJIŽNICE SREČKA VILHARJA KOPER

Potujoča knjižnica Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper na območju občine Ilirska Bistrica obiskuje osem postajališč, in sicer: Harije, Huje, Podgrad (Plamo), Podgrad (šola), Pregarje, Račice, Starod in Tominje.

Na dom je bilo izposojenih ali podaljšanih 1.252 enot gradiva, od tega si je mladina izposodila (ali podaljšala) 440 enot. Aktivnih je bilo 81 članov, ki so potujočo knjižnico obiskali 341-krat z namenom izposoje, vračila ali podaljšanja gradiva. 53 mladih je obiskalo potujočo knjižnico 184-krat.

V letu 2025 se je na postajališčih v občini Ilirska Bistrica v potujočo knjižnico na novo vpisalo 22 članov.

Postajališče	Aktivni i člani	Aktivni člani (mladina)	Novovpisan i člani	Izposoja na dom	Izposoja na dom (mladina)	Obisk	Obisk (mladina)
Harije	2	1	1	271	1	14	2
Huje	5	0	0	29	0	8	0
Podgrad (Plama)	8	1	0	196	0	35	4
Podgrad (šola)	52	47	20	505	423	208	163
Pregarje	7	0	1	147	0	46	6
Račice	0	0	0	0	0	0	0
Starod	1	0	0	6	0	4	0
Tominje	6	4	0	98	16	26	9
SKUPAJ	81	53	22	1252	440	341	184

11. STROKOVNO DELO IN KNJIŽNIČNI DELAVCI

11.1 KNJIŽNIČNI DELAVCI

Splošne knjižnice zaposlujejo strokovne, manipulativne in administrativno-tehnične delavce. Nosilni poklici strokovnih delavcev so: bibliotekar, višji knjižničar in knjižničar. V skladu s strokovnimi standardi splošna knjižnica zaposluje strokovne delavce v razmerju 70 % bibliotekarjev in višjih knjižničarjev in 30 % knjižničarjev. [T5]

Struktura zasedenih delovnih mest je sledeča:

Tabela 25: Struktura delovnih mest

delavci	stanje 2025	standard	doseganje standarda %
strokovni	6	7	85,7

račun. in administrativni	1	1	100
manipulativni	0	1	0
vzdrževanje rač. sistemov	0	1	po pogodbi
upravni	1	1	100
hišnik oz. vzdrževalec	0	1	po pogodbi
tehnični	1	1	100
SKUPAJ	9	12	75

V knjižnici je bilo v letu 2025 fizično prisotnih 9 zaposlenih. Naloge hišnika oziroma vzdrževalca so bile izvajane pogodbeno, prav tako ima knjižnica sklenjeno pogodbo s podjetjem MADD d.o.o. za vzdrževanje računalniške in informacijske opreme.

Izobrazbena struktura zaposlenih :

- ☉ VIII. stopnja izobrazbe 1 zaposlena
- ☉ VII/2. stopnja izobrazbe 2 zaposlena
- ☉ VII/1. stopnja izobrazbe 3 zaposlene
- ☉ VI. stopnja izobrazbe 1 zaposlena
- ☉ V. stopnja izobrazbe 1 zaposleni
- ☉ IV. stopnja izobrazbe 1 zaposlena

Leto 2025 je bilo z vidika kadrovske strukture prehodno in organizacijsko zahtevnejše. Knjižnica se je v tem obdobju soočala z daljšimi odsotnostmi zaposlenih ter kadrovskimi spremembami, hkrati pa je postopno okrepila strokovno ekipo z novimi zaposlenimi. Ob tem je bilo delo organizirano tako, da je knjižnica kljub omejitvam zagotavljala nemoteno izvajanje osnovnih knjižničnih storitev. Nekateri programi so se izvajali v prilagojenem obsegu.

11.2 IZOBRAŽEVANJE KNJIŽNIČNIH DELAVCEV

Za kvalitetno in strokovno delo vseh zaposlenih smo se tudi v letu 2025 knjižničarke udeleževale raznih izobraževanj, strokovnih posvetov in seminarjev. Izobraževanja so potekala v živo, kot preko Zoom aplikacije. Nadaljevali smo tudi s strokovnimi kolegiji, kjer poleg organizacijskih vprašanj izmenjujemo sprotne pridobljena znanja in izkušnje.

Za zagotavljanje kakovostnega in strokovnega izvajanja knjižnične dejavnosti so se zaposleni tudi v letu 2025 redno udeleževali različnih oblik strokovnega izobraževanja, usposabljanj, seminarjev in strokovnih posvetov. Izobraževanja so potekala tako v živo kot na daljavo (prek spletnih platform), v organizaciji knjižničnih in drugih strokovnih institucij.

Poseben poudarek je bil namenjen vsebinam s področja knjižničnih informacijskih sistemov, digitalnih storitev, dela z uporabniki ter spremljanju strokovnih novosti na področju knjižničarstva. Pridobljena znanja so zaposleni sproti prenašali v prakso in jih vključevali v vsakdanje delo z uporabniki.

V knjižnici so se nadaljevali tudi redni strokovni kolegiji, na katerih so zaposleni poleg obravnave organizacijskih vprašanj izmenjevali znanja, izkušnje in dobre prakse ter s tem prispevali k enotni in kakovostni izvedbi programov in storitev.

V letu 2025 se je ena izmed strokovnih delavk vključila v strokovno izpopolnjevanje v okviru priprav na bibliotekarski strokovni izpit na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Izobraževanje

poteka ob rednem delu in prispeva k nadaljnji krepitvi strokovnih kompetenc zaposlenih ter k dolgoročnemu razvoju knjižnične dejavnosti Knjižnice Makse Samsa.[T6]

11.3 STROKOVNO DELO

Sodelovanje v sistemu vzajemne katalogizacije

Knjižnica Makse Samsa je aktivna članica vzajemnega bibliografskega kataloga že od leta 1996. Na dan 31.12.2025 ima v svoji lokalni bazi 104.290 bibliografskih zapisov. V letu 2025 sta strokovna delavca z licenco v sistem vzajemne katalogizacije prispevala 28 zapisov. Knjižnica je v svojo bazo v letu 2025 prevzela 2.094 bibliografskih zapisov.

Ureditev gradiva in knjižnični katalog

V osrednji knjižnici Makse Samsa je knjižnično gradivo na vseh oddelkih in v skladišču postavljeno v prostem pristopu in po sistemu UDK. Gradivo za otroke in mladino je postavljeno ločeno od gradiva za odrasle. Leposlovje za mladino je urejeno po starostnih stopnjah. Prav tako je ločeno (v omarah v študijski čitalnici) postavljeno tudi gradivo z domoznansko tematiko.

Uporabnikom je omogočen prost dostop do gradiva in elektronskega kataloga, kar omogoča samostojno iskanje in uporabo knjižničnih storitev ter učinkovito podporo pri študijskem, raziskovalnem in bralnem delu. Gradivo, s katerim knjižnica ne razpolaga, za uporabnike naroči preko medknjižnične izposoje[T7].

Svetovanje uporabnikom

Poleg svetovanja pri izbiri leposlovja in iskanju strokovne literature za potrebe seminarških, raziskovalnih in diplomskih nalog, je bilo uporabnikom v letu 2025 knjižnici **posredovanih okrog 21.000 informacij**.

Sodelovanje z drugimi institucijami in društvi

Knjižnica z gledno sodeluje z vsemi osnovnimi šolami v občini, z vrtci, z gimnazijo, z Društvom za krajevno zgodovino in kulturo, z Javnim skladom za ljubiteljsko dejavnost – izpostava Ilirska Bistrica, s Slovenskim kulturnim domom Bazovica, s hrvaškimi osnovnimi šolami na Reki, ki izvajajo pouk slovenskega jezika, s pevskimi skupinami na bistriškem, z likovnim društvom Franceta Pavlovca, z literarnim društvom, s Klubom študentov, Domom starejših občanov, Varstveno delovnim centrom, društvom VEZI, in drugimi. Sodelovanje z lokalnimi institucijami in društvi pomembno prispeva k razvoju programov knjižnice, večji vključenosti uporabnikov ter krepitvi vloge knjižnice kot osrednje kulturne in izobraževalne ustanove v lokalnem okolju.

Stiki z javnostmi

Preko medijev (radio, lokalno časopisje), naše spletne strani, spletne strani občine in Facebooka smo redno obveščali javnost o naših prireditvah. V Bistriških odmevih in v Primorskih novicah smo občane obveščali tudi o drugih dogodkih, ter poročali o naši dejavnosti. O naših prireditvah velikokrat poroča Radio94, radio Capris, RTV Koper ter domača Tv Galeja.

11. 4 INVENTURA

V skladu z Zakonom o knjižničarstvu je Knjižnica Makse Samsa v letu 2025 izvedla redno inventuro knjižničnega gradiva. Inventura je bila opravljena z namenom preverjanja dejanskega stanja knjižnične zbirke, uskladitve podatkov v katalogu s stanjem na knjižnih policah ter

zagotavljanja ažurnosti in pravilnosti evidenc knjižničnega gradiva. Hkrati inventura omogoča boljši pregled nad zbirko, odkrivanje manjkajočega ali napačno evidentiranega gradiva ter predstavlja podlago za nadaljnje strokovno delo z gradivom. Inventura se opravlja vsakih 5 let.

Inventura monografskih publikacij je potekala v obdobju od 19. septembra do 20. oktobra 2025 in je bila izvedena v treh sklopih. Prva dva sklopa sta potekala v času odprtosti knjižnice in sta zajemala gradivo, ki ni v prostem pristopu. Za izvedbo tretjega sklopa, ki je zajemal gradivo v prostem pristopu, je bila knjižnica za štiri dni (od 1. do 4. oktobra 2025) zaprta za uporabnike.

Inventuro so izvajale strokovne delavke knjižnice ob pomoči upokojenih sodelavk, odgovorna oseba za izvedbo inventure je bila Katarina Škrab. Inventura je bila izvedena z neposrednim odčitavanjem gradiva v programu COBISS/Lib.

Skupno je bilo v inventuro zajetih 130.412 enot knjižničnega gradiva, od tega je bilo popisanih in najdenih 130.169 enot. Na podlagi inventurnih poročil je bilo ugotovljeno, da manjka 253 enot, od tega je bilo 122 enot odpisanih, del gradiva pa je bil evidentiran kot založen oziroma naknadno najden.

Inventura je pokazala dobro skladnost evidenc s stanjem na knjižnih policah ter potrdila ustrezno vodenje knjižnične zbirke. Ugotovitve inventure bodo uporabljene kot podlaga za nadaljnje strokovno delo z gradivom, posodobitev evidenc in načrtovanje prihodnjih dejavnosti knjižnice.

12. REALIZACIJA PLANA

V knjižnici nenehno ugotavljamo uspešnost delovanja knjižnice in posameznih knjižničnih storitev ter rezultate primerjamo s poslanstvom knjižnice ter njenimi cilji.

LETO 2025 V PRIMERJAVI Z LETOMA 2023 IN 2024

Tabela 26: Leto 2025 v primerjavi z letoma 2023 in 2024

PRIMERJAVA	2023	2024	2025
Število prebivalcev (na dan 1.1.)	13.362	13.313	13.255
Število zaposlenih	9	9	9
Odprto ur/teden	54	54	54
Odprto ur/ leto	3.395	3.985	4.377
Število enot knjižničnega gradiva	128.362	130.680	132.652
Letni prirast gradiva - vse	3.354	3.257	3.335
a) samo nakup	3.090	2.967	3.229
Odpis	846	936	1.361
Število kreiranih zapisov v letu	280	190	28
Število AKTIVNIH članov	3.706	3.903	3.505
Odstotek včlanjenih prebivalcev - aktivni	28	29	26
Število uporabnikov - obisk v knjižnici	120.153	125.821	126.244
a) samo izposoja	65.348	70.719	71.105
b) ostali obisk	54.805	55.102	55.139
Izposojeno gradivo na dom	144.160	144.179	149.735
Izposoja gradiva v čitalnico	16.162	18.073	18.416

Medknjižnična izposoja	323	302	346
Število dogodkov v knjižnici	415	350	279
a) za odrasle	173	186	130
b) za mladino	242	164	148
Udeleženci dogodkov v knjižnici	19.532	19.554	19.728
a) odrasli	10.413	10.418	12.603
b) mladina	9.119	9.136	7.125
Število objavljenih dogodkov na spletu (YouTube)	37	46	0
Virtualni obisk dogodkov na spletu	12.242	6.864	2.181
Število obiskovalcev spletne strani	5.600	5.928	6.679
Število ogledov spletne strani	25.000	24.397	26.667
Število objav FB	89	115	93
Število ogledov objav na FB	7.669	2.200	2.718
Fotokopije/izpis na tiskalnik/sken - uporabniki	1.300	2.000	1.926

Tabela 27: Merljivi kazalci - triletno povprečje

	2022	2023	2024	povprečje	2025	razlika %
Dosežen letni dotok gradiva (nakup)	2.999	3.090	2.967	3.018,67	3.229	107%
Dosežen letni dotok gradiva (celotni prirast)	3.273	3.354	3.257	3.294,67	3.335	101%
Število uporabnikov - fizični obisk v knjižnici	119.196	120.153	125.821	121.723,33	124.063	102%
Število enot izposojenega gradiva	158.644	160.322	162.252	160.406,00	168.151	105%
Število prireditev in dogodkov v knjižnici	329	415	350	364,67	279	77%

Podatki iz tabele kažejo stabilno rast večine ključnih kazalnikov delovanja knjižnice, zlasti na področju obiska, izposoje knjižničnega gradiva ter števila aktivnih članov. Povečanje odprtosti knjižnice v letu 2025 je vplivalo tudi na večjo dostopnost storitev in posledično večji obisk uporabnikov.

Pri nekaterih kazalnikih (število objavljenih vsebin na YouTube, virtualni obisk) so zaznana odstopanja v primerjavi s preteklimi leti, kar je povezano s spremembami v načinu objavljanja vsebin ter organizacijskimi in kadrovskimi razmerami v poročevalskem obdobju.

Kljub navedenemu kazalniki potrjujejo, da knjižnica uspešno uresničuje svoje poslanstvo in cilje ter se prilagaja potrebam uporabnikov in lokalnega okolja.

Tveganje za nedoseganje ciljev je največje na področju nabave knjižničnega gradiva, saj je le-ta zelo odvisna od namenskih sredstev, ki jih zagotavljata Občina ustanoviteljica in Ministrstvo za kulturo.

Tabela 28: Obisk in izposoja knjižničnega gradiva

	planirano	doseženo	%
izposoja knjižničnega gradiva	76.000	149.735	197,02%
število aktivnih članov	2.900	3.505	120,86%

število obiskov	99.100	126.244	127,39%
medknjižnična izposoja	50	320	640,00%

Knjižnica ima pomembno vlogo v lokalni skupnosti kot prostor dostopa do informacij, znanja in kulture. S svojim delovanjem omogoča enakopravno vključevanje uporabnikov ter spodbuja bralno kulturo in vseživljenjsko učenje.

Kazalniki uspešnosti potrjujejo, da je v zavodu vzpostavljena organizacija dela, ki kljub omejenim kadrovskim in finančnim virom omogoča stabilno izvajanje knjižnične dejavnosti in razvoj sodobnih storitev.

Knjižnica tudi v danih prostorskih pogojih uspešno združuje tradicionalno knjižnično dejavnost s sodobnimi oblikami dela ter se prilagaja potrebam lokalnega okolja.[T8]

POSLOVNI POVZETEK 2025

Leto 2025 je bilo za Knjižnico Makse Samsa Ilirska Bistrica organizacijsko in kadrovsko zahtevno ter zaznamovano s pomembnimi spremembami v delovnem kolektivu. Delovanje knjižnice so spremljale dolgotrajne bolniške odsotnosti, izguba sodelavke ter odhod sodelavke iz kolektiva, kar je vplivalo na organizacijo dela in izvajanje posameznih dejavnosti.

Ob koncu leta je knjižnica postopno okrepila kadrovsko strukturo z zaposlitvijo treh novih sodelavcev. Uvajanje novih zaposlenih je potekalo ob hkratnem zagotavljanju osnovnih knjižničnih storitev ter prilagajanju notranje organizacije dela.

Zaradi navedenih kadrovskih okoliščin in prehodnega obdobja prilagajanja vseh delovnih procesov, nekaterih projektov, bibliopedagoških dejavnosti in programov ni bilo mogoče izvajati v celoti oziroma v načrtovanem obsegu. Knjižnica je dejavnosti izvajala v prilagojenem obsegu, pri čemer je prednostno zagotavljala nemoteno delovanje osnovne knjižnične dejavnosti, dostopnost storitev ter podporo uporabnikom.

Kljub zahtevnim razmeram je knjižnica v letu 2025 skrbela za ohranjanje in razvoj knjižnične zbirke v skladu z razpoložljivimi finančnimi sredstvi, zagotavljala dostop do knjižničnega gradiva in informacijskih virov ter ohranjala vlogo pomembnega kulturnega in informacijskega središča v lokalnem okolju. Posebna pozornost je bila namenjena tudi vzdrževanju knjižničnih prostorov ter izvedbi nujnih sanacijskih in vzdrževalnih del.

Leto 2025 je tako predstavljalo prehodno obdobje, usmerjeno v stabilizacijo kadrovske strukture, prenos znanja ter postopno vzpostavljanje pogojev za nemoteno izvajanje dejavnosti v prihodnjih letih. Knjižnica v prihodnje načrtuje nadaljnje utrjevanje delovnih procesov ter razvoj storitev v skladu s potrebami uporabnikov in lokalnega okolja.

Poslovno poročilo je del letnega poročila za leto 2025, ki ga je obravnaval in potrdil Svet zavoda na seji, ki je bila 24. 2. 2026.

Ilirska Bistrica, februar 2026

Direktorica
mag. Damijana Hrabar